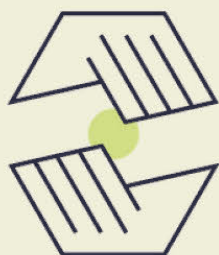

Activiteiten verslag

2024

Federale
Bemiddelings
Commissie

Inhoud

01

Voorwoord

4

02

Dit is de FBC

6

Historiek

7

Organogram

8

Wat doet de FBC niet?

9

Wettelijke opdrachten

10

Permanente commissies

11

Bijzondere Commissie Jeugd & Bemiddeling

14

Bijzondere Commissie Bouw

16

Leden

18

03

Erkende bemiddelaars

19

De erkende bemiddelaars in een oogopslag

20

Bemiddelingsbarometer

21

Mini-bemiddelingsbarometer 2024

22

Stappenplan erkend bemiddelaar

23

04

Mediation Week

24

Doorheen de jaren

25

Mediation Week 2024

27

Partnerschap in de kijker: IBJ & Embuild

31

05

Projecten & Werkgroepen

32

Communicatie

33

Pro bono bemiddeling

37

Partnerschap in de kijker: CAW

41

Wetgeving

42

Partnerschap in de kijker: GEMME Belgium

43

Onderzoek: de FBC als bruggenbouwer

47

06

Klein bericht, grote waarde

50

Voorwoord

Bemiddeling is hot. Als we iets hebben geleerd uit de Mediation Week 2024, dan is het dat wel. België staat nog steeds in de top drie van landen met de meeste gerechtelijke procedures, maar zoals bekend is de gerechtelijke weg niet de enige, en vaak ook niet de meest geschikte manier om geschillen op te lossen. De Federale Bemiddelingscommissie (FBC) wil een bruggenbouwer zijn voor alternatieve vormen van conflictoplossing op maat van het conflict en de partijen.

Net dat doel houdt de FBC intussen al 20 jaar voor ogen. Vanuit onze positie als federaal overheidsorgaan oefenen we sinds onze oprichting door de Bemiddelingswet van 2005 invloed uit op het beleid en hebben we een sterk netwerk opgebouwd. Zo bracht de FBC bemiddelaars in heel het land in verbinding met elkaar. Daarnaast werden al verschillende partnerschappen aangegaan, onder andere met GEMME BELGIUM, diverse hoven en rechtbanken, de balies, het notariaat, het CAW, Embuild en het Instituut voor bedrijfsjuristen. Nog meer partnerschappen staan op stapel in 2025. In een complex land als België is samenwerking noodzakelijk om succes te boeken. Onze partnerschappen helpen bemiddeling meer en meer bekend en ingeburgerd te maken.

Wat houden die samenwerkingsverbanden dan dan in? De bemiddelaars zelf – die overigens blijven groeien in aantal – zijn al mee in het verhaal. Door verschillende acties, werkgroepen en bijzondere commissies opgericht binnen de FBC zijn ook bedrijven, welzijnswerkers, advocaten en magistraten steeds meer overtuigd van de waarde van bemiddeling. Die tendens zetten we graag voort, maar onze ambities reiken nog verder.

De FBC treedt op als ambassadeur van de bemiddeling en wil zo bemiddeling ondersteunen, reguleren en controleren. Door onze leidende rol in de promotie en verspreiding van bemiddeling willen we bemiddeling toegank-

elijk maken voor iedereen en het brede publiek informeren over de kracht ervan. Wij willen hét aanspreekpunt zijn voor iedereen die een onpartijdig overzicht zoekt van de methoden om conflicten minnelijk op te lossen. In dit jubileumjaar willen we onze aandacht niet alleen richten op bemiddelaars, advocaten en magistraten, maar vooral ook op de brede bevolking, zodat ook zij deel kunnen uitmaken van ons netwerk en wij van het hunne. Bovendien willen we uitgroeien tot een wegwijzer voor iedereen die met een conflict wordt geconfronteerd. Onze expertise en terreinkennis stelt ons in staat om partijen duiding te geven over de verschillende mogelijke trajecten die een oplossing voor het conflict zouden kunnen brengen.

Peter Coene
voorzitter FBC

In 2025 willen we ons daarbij specifiek richten op de positie van jongeren binnen het hele bemiddelingsverhaal. Hoe worden kinderen best betrokken bij bemiddelingen tussen volwassenen? Maar ook: hoe maken we hen van kleins af aan vertrouwd met bemiddeling en verbindende communicatie, bijvoorbeeld al vanaf de kleinste kleuterklas? Dat zijn de vragen die de vernieuwde Bijzondere Commissie Jeugd & Bemiddeling (voorheen: Bijzondere Commissie Onderwijs) in 2025 wil beantwoorden.

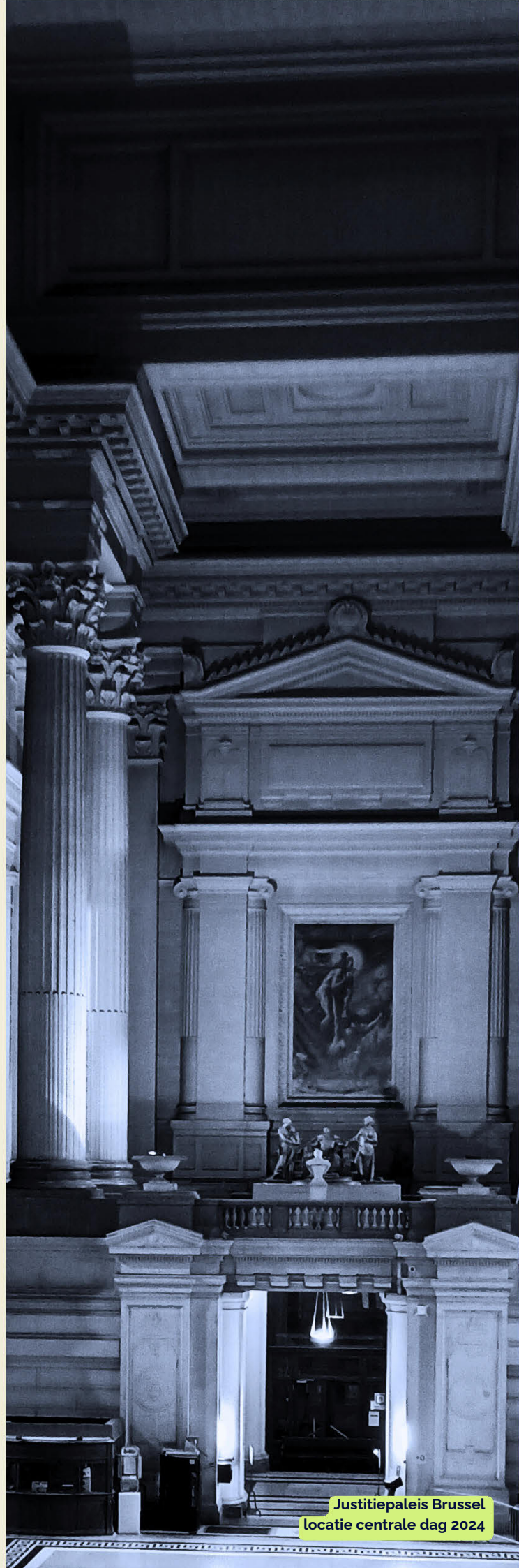
Om die doelstellingen te behalen, zijn voldoende ondersteuning en innovatie cruciaal. Een uitbreiding van het personeelsbestand en een strategische denkoefening over de identiteit, missie en visie van onze Commissie zijn daarbij essentieel. Daarnaast blijft de voortdurende steun van de regering en het beleid noodzakelijk. De veranderingen in de wetgeving, zoals de Waterzooiwet van 18 juni 2018, de veralgemening van de Kamers voor Minnelijke Schikking binnen de wet van 19 december 2023 en de wijziging van de wetgeving in mei 2024, zijn stappen in de juiste richting. Het is dan ook uitermate belangrijk om in de nieuwe regeringsperiode de groeiende aandacht voor bemiddeling niet te verliezen. We streven ernaar om ook met de nieuwe regering constructieve contacten te onderhouden. We zijn dan ook blij om in het beleidsplan van Minister Verlinden te lezen dat ook zij hierop wil inzetten.

In dit verslag nemen we u terug in de tijd, naar 20 jaar geleden, maar ook naar het voorbije jaar, de sprint naar dit jubileum. Natuurlijk kijken we ook naar de toekomst, naar hoe we ons netwerk verder kunnen laten groeien om bemiddeling in de hele maatschappij op de kaart te zetten en zo bij te dragen aan de evolutie naar een verdraagzame samenleving.

Peter Coene

Voorzitter

Federale Bemiddelingscommissie

Justitiepaleis Brussel
locatie centrale dag 2024

WTC
III

Dit is de FBC

Historiek

20 jaar geleden, op 21 februari 2005, trad in België een nieuwe wet in werking. De Bemiddelingswet riep via artikel 1727 Ger.W. een commissie in het leven om toe te zien op de kwaliteit van het beroep van erkend bemiddelaar en de vormingen tot bemiddelaar. In 20 jaar groeide de Federale Bemiddelingscommissie uit tot het coördinatiecentrum van bemiddeling in België. De FBC streeft ernaar om het belangrijkste niet-commerciële aanspreekpunt voor erkende bemiddelaars te zijn, maar ook voor alle personen die zich in een conflictsituatie bevinden waarvoor een minnelijke oplossing mogelijk is. Daarnaast is een van onze kerntaken om bemiddeling en andere vormen van minnelijke conflictoplossing bekend te maken en te verspreiden in België en daarbuiten. We willen de ambassadeur van bemiddeling zijn.

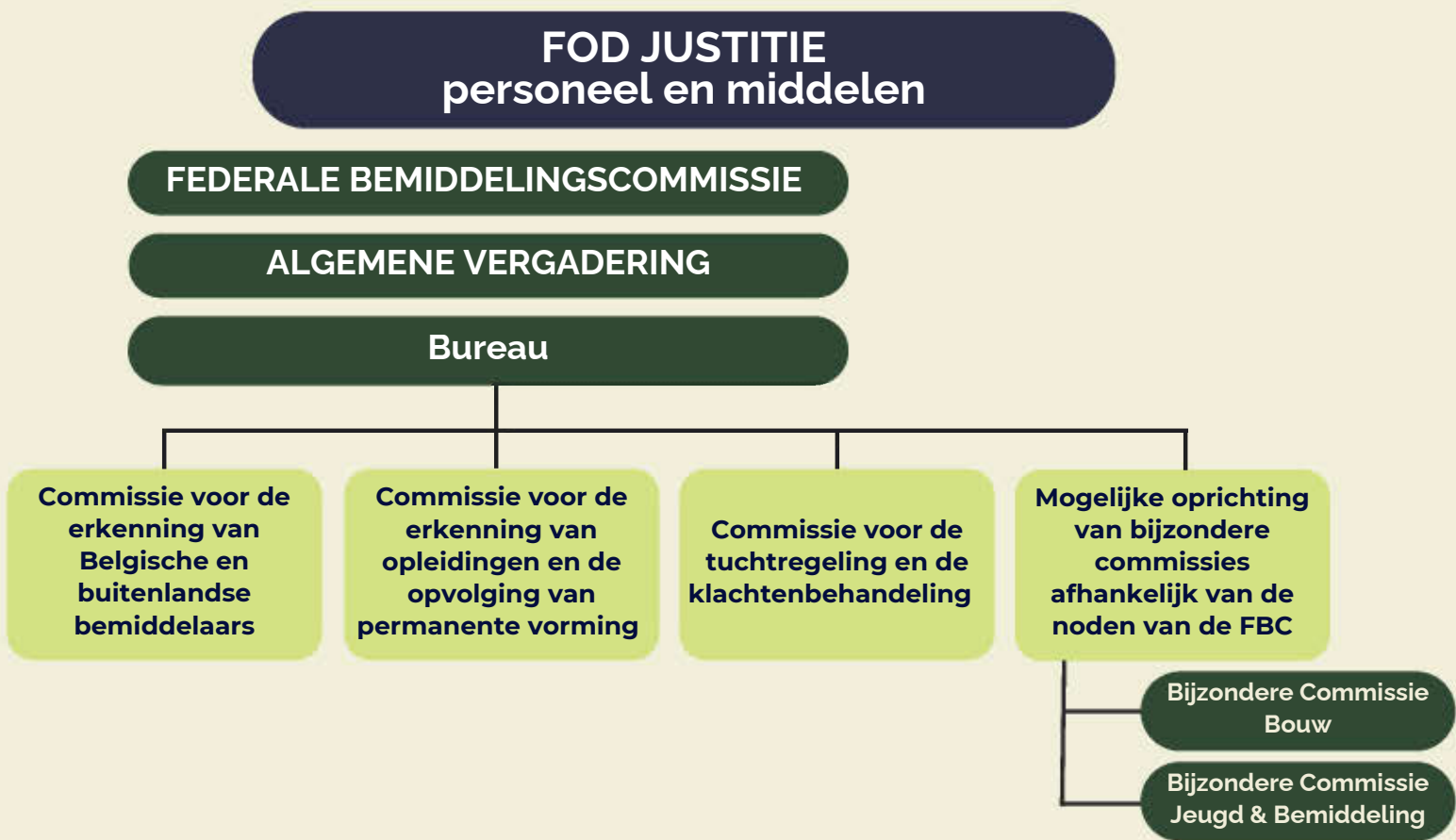
In de eerste jaren van de FBC bestond de Commissie uit een algemene commissie, opgesplitst in drie bijzondere commissies, voor familiale zaken, sociale zaken, en burgerlijke en handelszaken. Dynamiek in het veld veroorzaakte echter de nood om de FBC te hertekenen: op 18 juni 2018 herschreef de nieuwe wetgeving de samenstelling en het takenpakket van de FBC zeer grondig. Het nieuwe Bureau overzag vanaf dan de Vaste Commissie voor de erkenning van Belgische en buitenlandse bemiddelaars, de Vaste Commissie voor de erkenning van opleidingen en permanente vorming en de Vaste Commissie voor de tuchtregeling en de klachtenbehandeling. Later, in 2021, werden de Bijzondere Commissie Bouw en de Bijzondere Commissie Onderwijs opgericht binnen de FBC om in te spelen op specifieke behoeften rond bemiddeling in de samenleving. Sinds januari 2025 vervangt de Bijzondere Commissie Jeugd & Bemiddeling de vroegere Bijzondere Commissie Onderwijs.

Hand in hand met de FOD Justitie en talloze andere partners uit verschillen-

de sectoren helpt de FBC bemiddeling te verspreiden en bekend te maken in alle domeinen van het maatschappelijk en economisch leven. Bemiddeling is een menselijke manier om conflicten op te lossen met de hulp van een neutrale, onpartijdige bemiddelaar en biedt een volwaardig alternatief voor lange, moeilijke procedures in de rechtbank. Ook andere vormen van minnelijke geschiloplossing verdienen de aandacht. De FBC treedt steeds meer op als wegwijzer: we tonen burgers en bedrijven niet alleen welke methoden van minnelijke conflictoplossing er bestaan, maar wijzen ook het meest geschikte pad aan, afgestemd op de specifieke behoeften van hun conflict. Zo willen we bijdragen aan een harmonieuze samenleving.

Organogram

Interventiedomeinen

- familiale zaken
- sociale zaken
- burgerlijke en ondernemingszaken
- bestuurszaken

Hoofdtaken

- promotie
- ondersteuning
- erkenning bemiddelaars
- erkenning vorming
- opvolging van klachten

Doelgroepen

- brede publiek
- bemiddelaars
- onderwijs en jeugd
- bouwsector
- bedrijfswereld

Wat doet de FBC niet?

- schuldbemiddeling;
- klachten over officiële instanties (behandeling door de Federale Ombudsdienst);
- bemiddeling met scholen over examenresultaten;
- problemen met juridische documenten.

We bemiddelen niet zelf, maar we ondersteunen wel het doorverwijzen naar onze erkende bemiddelaars.

Wettelijke opdrachten

Door de wetgever werd de Federale Bemiddelingscommissie in het leven geroepen om als centraal orgaan op federaal niveau te waken over de ontwikkeling en de kwaliteit van de bemiddeling via de erkenning van de bemiddelaar. De taken van de Federale Bemiddelingscommissie zijn opgenomen in art. 1727, § 2 Ger.W.:

- 1 De opleidingsinstellingen voor bemiddelaars en de opleidingen die ze organiseren erkennen of de erkenning weer intrekken.
- 2 De minimumprogramma's inzake theoretische en praktische opleiding bepalen, evenals de evaluaties met het oog op het afleveren van een erkenning en de erkenningsprocedure.
- 3 De bemiddelaars erkennen naargelang de bijzondere domeinen van de bemiddelingspraktijk.
Beslissen over de inschrijving op de lijst van bemiddelaars gevestigd in landen van zowel de Europese Unie als daarbuiten, die een erkenning verkregen hebben van een daartoe gemachtigde instantie in dat land.
- 5 Een deontologische code opstellen.
Behandelen van de klachten tegen bemiddelaars of tegen de instellingen die de opleidingen verschaffen; advies verlenen in geval van betwisting van het honorarium van bemiddelaars en sancties opleggen jegens bemiddelaars die niet meer zouden voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 1726 of aan de bepalingen van de deontologische code opgesteld door de Commissie.
- 7 Zorgen voor de periodieke publicatie van alle reglementaire beslissingen van de Commissie in het Belgisch Staatsblad.
- 8 De sanctieprocedure ten aanzien van de bemiddelaars bepalen.
- 9 Een met redenen omkleed advies verlenen aan de minister van Justitie met betrekking tot de voorwaarden waaraan een vereniging van bemiddelaars moet voldoen om als representatief te gelden.
- 10 De lijst van bemiddelaars opstellen en verspreiden bij de hoven en rechtbanken, bij de federale, gemeenschaps-, gewestelijke en lokale overheden.
- 11 Het publiek inlichten over de mogelijkheden geboden door bemiddeling.
- 12 Alle nodige maatregelen nemen om de behoorlijke uitoefening van de bemiddeling te bevorderen, en inzonderheid nieuwe methodes en praktijken van bemiddeling en andere vormen van geschillenoplossing te onderzoeken en te ondersteunen.
- 13 Een jaarverslag over de uitvoering van haar wettelijke opdrachten, bedoeld in artikel 1727/1, vijfde lid, opmaken en bekendmaken op haar website.
- 14 Waken over de goede organisatie van haar Bureau en van haar commissies.

9 medewerkers van
het FBC-team

30
leden
van de FBC

20 jaar!

5 commissies

- Erkenning van de bemiddelaars
- Erkenning van de opleidingen
- Tucht- en klachtenbehandeling
- Bijzondere Commissie Jeugd & Bemiddeling
- Bijzondere Commissie Bouw

1
jaarlijkse
Mediation Week

Permanente commissies

Vorming

De Commissie Vorming houdt zich hoofdzakelijk bezig met het goedkeuren van de erkenningsaanvragen voor opleidingen. In 75% van de gevallen gaat het om aanvragen tot erkenning van opleidingen 'permanente vorming'. De Commissie controleert dan vooral of de opleidingen een directe band hebben met of nuttig zijn voor bemiddeling, zowel theoretisch als in de praktijk. Elk dossier wordt besproken, waarna een collectieve beslissing volgt om de aanvraag te erkennen, deels te erkennen, niet te erkennen of een aanbeveling te doen. Uiteraard behandelen de leden geen dossiers van opleidingsinstanties met wie ze een band hebben. Zo bekijkt de Commissie elk dossier objectief en kritisch.

Voorts gaat de Commissie na uit hoeveel uren de opleiding bestaat, hoeveel van de opleiders zelf erkende bemiddelaars zijn, en hoeveel uren van de opleiding online plaatsvinden, een belangrijk punt omdat een opleiding rond bemiddeling toch vraagt om persoonlijk contact. Jaarlijks organiseert ze ook een bijeenkomst voor de opleidingsinstanties, waarbij ze luistert naar hun bezorgdheden, moeilijkheden en vragen.

In 2024 ging de Commissie vorming van start met een (relatief) nieuwe ploeg dossierbeheerders, die zich snel hebben ingewerkt in de materie. Hun werk resulteerde in december 2024 al in een voorstel tot de verfijning van het reglement tot erkenning van de opleidingen. Daarmee kan de Commissie onduidelijkheden en problemen die de ze tegenkomt in de dossiers in de mate van het mogelijke vermijden. Ze is ook bezig een rode draad vast te leggen om dossiers te behandelen en ze blijft open voor veranderingen in de onderwijswereld, zowel in België als daarbuiten.

In het najaar van 2025 vervalt de eerste vierjarige periode waarbinnen de opleidingsinstanties hun rapporten zullen moeten indienen. Zij zullen hun erkenning opnieuw moeten aanvragen en de Commissie zal beslissen of de 'vereenvoudigde procedure' voor erkende opleidingsinstanties wordt vernieuwd. Bij de vereenvoudigde procedure krijgen vormingscentra die erkend zijn voor een basisopleiding en permanente vorming de mogelijkheid om een verkorte procedure te doorlopen. Zo is de vereenvoudigde procedure voor de Commissie Vorming een enorme tijds-winst, maar het blijft belangrijk om er toezicht op te houden dat alle opleidingen een duidelijke band met bemiddeling of nut voor de bemiddelingspraktijk hebben. De Commissie Vorming waakt erover dat die band niet enkel bij niet-erkende opleidingscentra, maar ook bij de erkende opleidingscentra binnen de vereenvoudigde procedure overduidelijk aanwezig is.

Met dank aan
**Bénédicte
De Vuyst**,
voorzitter van de
Commissie Erkenning,
voor deze bijdrage.

Tucht

De Tuchtcommissie moet de deontologie van het beroep van erkend bemiddelaar handhaven, maar ze heeft ook de taak om adviezen te geven en structurele voorstellen te doen. Elk jaar voert de Commissie ongeveer vijf tuchtprocedures, maar die maken slechts een deel uit van de activiteiten van de Tuchtcommissie. Zo stelt ze elk jaar ook een jaarverslag op waarin ze haar activiteiten toelicht en een bondige samenvatting geeft van de beslissingen die tijdens het jaar genomen werden. Het jaarverslag, oorspronkelijk bedoeld voor de minister

van Justitie, is ook beschikbaar op de website van de FBC. Erkende bemiddelaars kunnen het daar raadplegen als leidraad voor hun gedrag. De adviezen van de Commissie, zoals opgenomen in het verslag, spelen een cruciale rol in de evolutie en het begrip van de deontologische regels binnen het beroep.

In 2024 heeft de Commissie op structureel vlak actief bijgedragen tot de wijziging van het Gerechtelijk Wetboek (zevende deel: Bemiddeling), zowel intern in de schoot van de Federale Bemiddelingscommissie, als extern ter ondersteuning van het Kabinet van Justitie. De samenwerking tussen de twee taalcolleges vormde een van de hoofdpunten van de wetswijziging van 2024. Daarnaast heeft ze het reglement van procesvoering vernieuwd. De tekst werd in januari 2025 goedgekeurd door de Algemene Vergadering. De Commissie heeft in dezelfde maand een verdere modernisering van het procesreglement doorgevoerd.

Doorheen de jaren zette de Commissie zich in om de werking van de tuchtprocedures te vereenvoudigen en te versnellen. Het is nu mogelijk om de tuchtprocedure elektronisch te doorlopen, zonder het belang van de persoonlijke verschijning uit het oog te verliezen. De Commissie houdt rekening met het belang van overleg tussen de twee taalcolleges, met het oog op de handhaving van de eenheid van rechtspraak. Een van de doelstellingen van de Commissie is een verdere verbetering van die werking. Een andere doelstelling is om in de volgende maanden en jaren het beleid op deontologisch vlak aan te passen aan nieuwe evoluties in de maatschappij. De Commissie zal op een coherente manier de deontologische regels verder uitleggen en verfijnen, en dat zowel in de adviezen opgenomen in het jaarverslag, als in de individuele tuchtbeslissingen. De bedoeling is om de deontologische regels te toetsen aan de evolutie van de maatschappij en het beroep, en desnoods voorstellen te maken om de deontologische code aan te passen.

Erkenning

De Commissie voor de erkenning van Belgische en buitenlandse bemiddelaars is verantwoordelijk voor de erkenning van Belgische bemiddelaars en schrijft die bemiddelaars in op de lijst van bemiddelaars gevestigd in de EU en daarbuiten, die erkend zijn door de bevoegde autoriteit van hun land.

De Commissie analyseert het dossier van elke bemiddelaar die een erkenning aanvraagt. Die analyse houdt in dat de Commissie verifieert of de gevolgde opleiding, de motivatie voor de bemiddelingsactiviteit, het professionele project van de bemiddelaar, de verzekeringsdekking voor de uitoefening van de opdracht en de inzet voor ethiek en permanente vorming naar de standaarden van de Commissie zijn.

Zodra de bemiddelaar erkend is, onderzoekt de Commissie het dossier van permanente vorming, dat de bemiddelaar moet indienen. De leden van de Commissie hebben daarbij bijzondere aandacht voor de relevantie van de opleiding; de opleiding moet de vaardigheden van erkende bemiddelaars versterken en hun kennis uitbreiden.

Doordat de opleidingen die de erkende bemiddelaars volgen meestal eerder door de Federale Bemiddelingscommissie erkend zijn, is het mogelijk om vele dossiers rond permanente vorming op vereenvoudigde wijze te valideren. Nam de bemiddelaar toch een opleiding op in het dossier die niet door de FBC erkend is, dan analyseert de Commissie Erkenning het programma van die opleiding en krijgt de opleiding een erkenning als permanente vorming, op voorwaarde dat zij verband houdt met de werkzaamheden van de bemiddel-

aar: juridisch nieuws, ontwikkeling van luister- en stressmanagementvaardigheden, communicatiemiddelen ...

De Commissie Erkenning, die in 2024 een nieuw, dynamisch team kreeg, staat in voor de consistentie van goedkeuringsbesluiten. Ze neemt daarbij de professionele kwaliteit van de bemiddelaar en de ontwikkeling van een gemeenschappelijke bemiddelingspraktijk als leidraad. De erkende bemiddelaars verwachten een nauwe band tussen de Commissie Erkenning en de Commissie Vorming. Dat is dan ook een punt dat de Commissie Erkenning hoog in het vaandel draagt.

Met dank aan **Virginie Luise**, voorzitter van de Commissie Erkenning, voor deze bijdrage.

Ook aan de voorzitters van het vorige mandaat: bedankt voor jullie inzet!

- René Constant, Commissie Erkenning
- Nathalie Uyttendaele, Commissie Vorming
- Guy Jansen, Tuchtcommissie

Sfeermomenten vergadering met de oude en nieuwe leden van het Bureau en de permanente commissies

4 september 2024

Bijzondere Commissie Jeugd & Bemiddeling

De jeugd is de toekomst van onze samenleving. Hun kennis over en inzicht in bemiddeling en technieken van verbindende communicatie zijn daarom essentieel om onze kerndoelstellingen te bereiken op lange termijn. Daarom zetten we binnen onze missie om bemiddeling bij het brede publiek te promoten, specifiek in op het betrekken van jongeren. Maar wat is er allemaal nodig om dat te bereiken?

Kennis: de wetenschappelijke basis

Wat is het belang van de stem van het kind? UCLL-onderzoeksgroep 'Resilient People' zoekt het uit in hun project 'The Voice of Kids'. Hun studiedag in Leuven tijdens de Mediation Week 2024 toonde al aan dat vele familiale bemiddelaars het belang van de stem van het kind hoog in het vaandel dragen en graag willen bijleren over hoe zij die stem in hun zaken maximaal tot haar recht kunnen laten komen. Als lid van de stuurgroep van het project vormt de FBC een belangrijke communicatieschakel tussen de onderzoeksgroep en de erkende bemiddelaars, van wie ondersteuning en samenwerking noodzakelijk zijn voor het onderzoeksproject.

Bijzondere aandacht van een Bijzondere Commissie

De stem van het kind naar voor laten komen in het bemiddelingslandschap en jongeren laten kennismaken met de technieken van verbindende communicatie: het zijn slechts enkele actiepunten waar de FBC aan wil werken. Om dat te bereiken, is bijzondere aandacht nodig. De basis? De Bijzondere Commissie Onderwijs. Toch overschrijdt het gebied waarin we actief willen zijn ruim de grenzen van het onderwijs en is er een ruimere invulling nodig. De Bijzondere Commissie Onderwijs werd daarom ontbonden en de nieuwe Bijzondere Commissie Jeugd & Bemiddeling zag het licht.

Partnerschap

Het werk van de Commissie ligt op de brug tussen jeugdwerk en onderwijs, waar verschillende niveaus van bevoegdheid en organisaties elkaar raken. Een goede samenwerking en afstemming met alle stakeholders is daarom essentieel. Zo is de steun van de minister van Justitie en de verschillende ministers van Onderwijs belangrijk voor het creëren van een beleidskader. Ook de expertise van onderwijs- en onderzoeksinstituten en van erkende familiale bemiddelaars zal daarvoor van onschatbare waarde zijn. Verder is een goed contact met organisaties zoals Child Focus, het Agentschap Opgroeien en het Kinderrechtencommissariaat nodig om de noden en zorgen van jongeren correct in kaart te brengen. Ook de input van onderwijsorganisaties zoals Katholiek Onderwijs Vlaanderen en het GO! Onderwijsnet willen we in acht nemen.

Vanaf 2025 wordt het project door de Bijzondere Commissie Jeugd & Bemiddeling in detail uitgerold. Ideeën of andere inzichten die mogelijk kunnen bijdragen aan dit project? Laat het ons weten via communication.cfm-fbc@just.fgov.be

Doelstellingen

- Educatie en bewustwording: jongeren via de meest uiteenlopende kanalen kennis en inzicht bijbrengen over conflictmanagement in het algemeen en bemiddeling in het bijzonder.
- Participatie en inspraak: jongeren een aangepaste stem/positie bieden binnen het oplossingstraject van de bemiddeling wanneer zij direct of indirect in een conflict zijn betrokken.

Leden

**Kristoff
Simons**
Voorzitter

Virginie Luise
Ondervoorzitter

Johannes Seel

**Anelore
Bruneel**

Sabine Coppens

Renaat Hoop

Peter Coene

Partnerschap in de kijker *Jeugd & Bemiddeling*

Op 10 september 2024 organiseerde Child Focus een netwerkoeverleg met alle actoren die een rol kunnen spelen op het gebied van internationale kinderontvoering door een van beide ouders. Het doel van de bijeenkomst was om ideeën en ervaringen uit te wisselen rond de strijd tegen kinderontvoering, en om de werkwijzen daarrond te harmoniseren. Onze samenwerking met Child Focus kan ervoor zorgen dat bemiddeling, in het bijzonder door familiale bemiddelaars, steeds meer als piste wordt meegenomen in het geval van conflicten tussen ouders. Een bijzondere vorm van bemiddeling, de zogenaamde *cross border family mediation*, bijvoorbeeld in het kader van internationale kinderontvoeringen, verdient in de toekomst verdere aandacht vanuit de FBC.

Bijzondere Commissie Bouw

“Onbekend maakt onbemind.” Zo begon de visienota van de Bijzondere Commissie Bouw (BCB). De Bijzondere Commissie, in 2021 opgericht onder voorzitterschap van ir. Bart Plevoets, heeft als missie om bemiddeling stevig te verankeren in de bouwsector, waar geschillen maar al te courant voorkomen. De leden geloofden vanaf het begin in de kracht van bemiddeling om geschillen op een vreedzame manier op te lossen. Zij zien vele voordelen bij het gebruik van bemiddeling in de bouwsector, zoals een verlaging van de werklust van hoven en rechtbanken, een goede voortgang van bouwprojecten en het herstel van relaties tussen bouwpartners. Bovendien blijft het kostenplaatje om het conflict te beëindigen relatief laag. Al die voordelen maken van de Bijzondere Commissie Bouw een waardig initiatief, waar de leden van de Bijzondere Commissie zich graag voor inzetten.

Actief voor de bouwsector

De Bijzondere Commissie Bouw zet in op de bekendmaking van bemiddeling binnen de bouwsector. Om gemakkelijker een bemiddelaar in die sector te vinden, heeft de FBC verschillende enquêtes uitgevoerd bij de erkende bemiddelaars, om de database met hun gegevens te actualiseren. Het resultaat is een lijst van bouwbemiddelaars, waarin erkende bemiddelaars met ervaring in de bouwsector zijn opgenomen. De lijst wordt regelmatig aangevuld, zodat personen en bedrijven in de sector vlot een bemiddelaar kunnen vinden met de juiste expertise voor conflicten tussen bouwactoren. Daarnaast verzamelde de BCB praktijkvoorbeelden, creëerde ze een brochure en stelde ze een standaardclausule op voor contracten om bemiddelingen te vergemakkelijken.

Bijkomend zijn er leden in de Bijzondere Commissie die actief bijdragen aan bemiddeling in de bouwsector als docent bij opleidingsinstanties. Daar geven ze opleidingen over bemiddeling met een focus op de bouwsector. Andere leden zetten hun technische expertise dan weer in als gerechtsdeskundigen om partijen te helpen om moeilijke bouwconflicten met een bemiddeld

akkoord op te lossen.

Bouwen aan een netwerk

Ook voor de BCB vormt het netwerk een cruciale basis voor het behalen van haar doelstellingen. De Commissie legt voortdurend nieuwe contacten, die de basis vormen voor mooie samenwerkingen. De leden van de Bijzondere Commissie nemen regelmatig deel aan netwerkevents, waar ze lezingen geven om de boodschap en de mogelijkheden van bemiddeling aan de stakeholders uit te leggen. De stakeholders zijn hier overheden, bouwpartners en investeerders, maar ook bijvoorbeeld verzekeraars. Enkele voorbeelden van zulke evenementen zijn het Salon van de Mede-eigendom, waar de Commissie in 2024 te gast was met een lezing voor syndici, alsook de samenwerking met ADEB-VBA. Daar presenteerde BCB-voorzitter Bart Plevoets de principes, kenmerken en methoden van bemiddeling en ontdekten heel wat personen uit het netwerk van ADEB-VBA wat bemiddeling voor hun bouwbedrijf kan betekenen. Ook op internationaal vlak is de Bijzondere Commissie actief. Zo ging er in het verleden al een delegatie naar de grote internationale vastgoedbeurs MIPIM in Cannes, waar ze ook in 2025 weer vertegenwoordigd zal zijn.

Tijdens de Mediation Week 2024 organiseerde de Bijzondere Commissie een boeiende voormiddag in samenwerking met Embuild, die vervolgens een mooi artikel over bemiddeling publiceerde in haar magazine. In een eerdere editie van de Mediation Week organiseerde de Commissie meet-and-greets in de rechtbanken tussen bouwbemiddelaars en magistraten om de voordelen en unieke mogelijkheden van bemiddeling in de kijker te zetten. Dat had een onmiddellijk effect op het aantal gerechtelijke bemiddelingen in de bouwsector.

Leden

Bart Plevoets
Voorzitter

Thomas Braun

Jean-Pierre Rammant

Alexia Faes

Erik Van Wellen

Helga Van Peer

Griet Liévois

Pierre Henry

Marco Schoups

Ontmoetingsdag Bijzondere Commissie Bouw in Pairi Daiza 31 augustus 2022

MIPIM 2024, Belgisch paviljoen, in samenwerking met hub.brussels en visit.brussels 3 maart 2024

De leden van de Bijzondere Commissie Bouw met minister van Justitie Paul Van Tigchel tijdens het evenement van ADEB-VBA 5 november 2024

©Apapadis

Leden vanaf mandaat 2024

Bureau

Virginie Luise
Benoît Le Maire (ondervoorzitter)
Olivier Moreno Rodriguez
Philippe Lambilliotte
Johannes Seel
Bénédicte Van Maele
Laurent Tonnus
Wendy Falque

Dirk De Meulemeester
Bénédicte De Vuyst*
Peter Coene (voorzitter)
Sabine Coppens
Marco Schoups
Axel De Schrijver
Anelore Bruneel
Bart Plevoets (secretaris)

*vervangt sinds september 2024
Brigitte Vermeersch

Commissie voor de erkenning van binnenlandse en buitenlandse bemiddelaars

Virginie Luise (voorzitter)
Anelore Bruneel (ondervoorzitter)
Lidia Terrasi
Hilde Celeste De Jonge
Maria Casado Garcia-Hirschfeld
Erik Van Wellen

Commissie voor de erkenning van opleidingen en voor de opvolging van permanente vorming

Bénédicte De Vuyst (voorzitter)
Benoît Le Maire (ondervoorzitter)
Joëlle Timmermans
Julie Tilman
Renaat Hoop

Commissie voor de tucht- en klachtenbehandeling

Dirk De Meulemeester (voorzitter)
Laurent Tonnus (ondervoorzitter)
Pierre Motyl
Dominique Aarts
Ivan Verougstraete
Sabine De Bauw
Michel Forges
Maria Leentje Hozee

Bijzondere Commissie Bouw

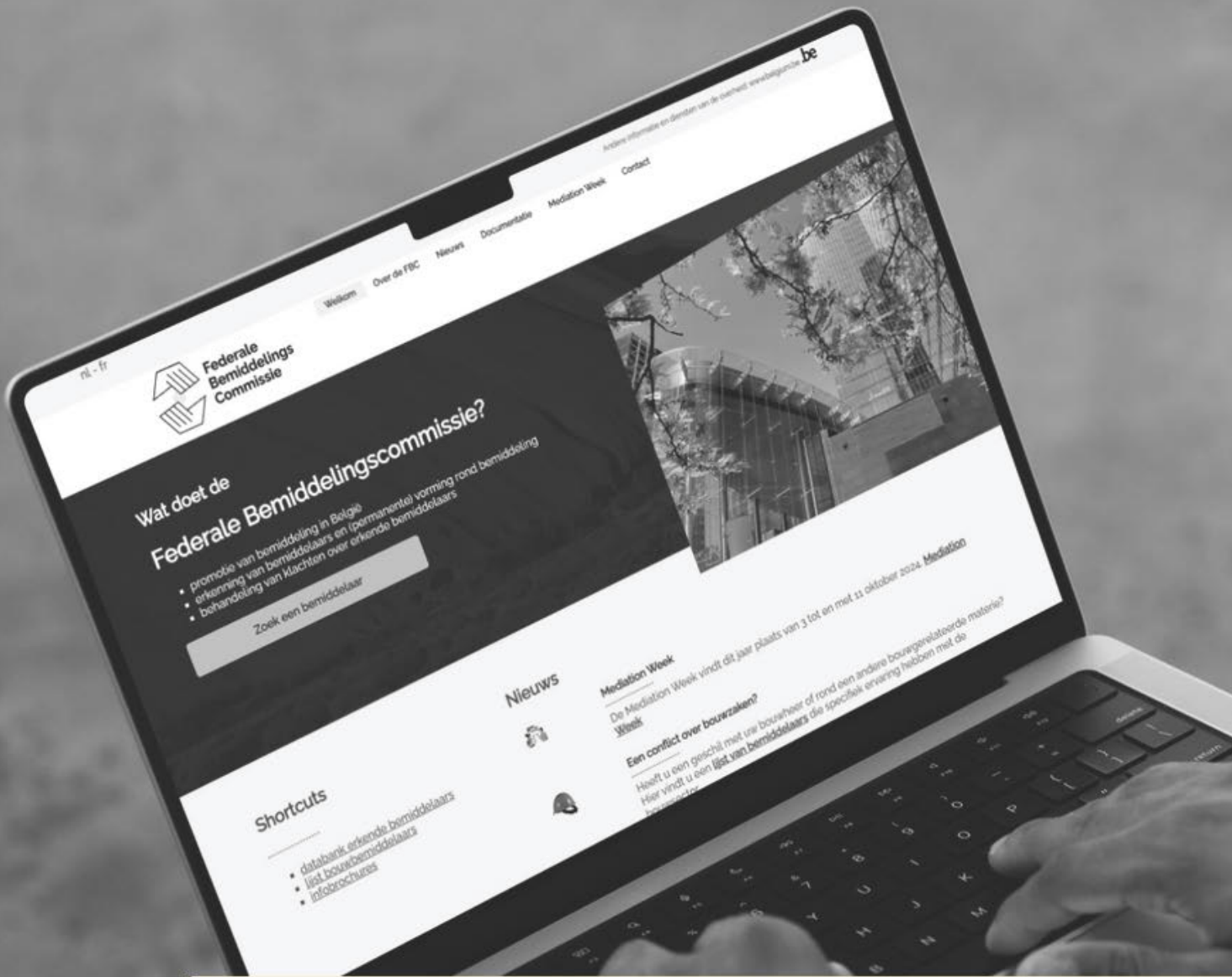
Bart Plevoets (voorzitter)
Jean-Pierre Rammant
Griet Lievois
Erik Van Wellen
Thomas Braun
Marco Schoups
Pierre Henry
Helga Van Peer
Alexia Faes

Bijzondere Commissie Jeugd & Bemiddeling

Kristoff Simons (voorzitter)
Virginie Luise (ondervoorzitter)
Anelore Bruneel
Johannes Seel
Sabine Coppens
Renaat Hoop
Peter Coene

Team FBC

Barbara Gayse
Marie-Sophie Josten (sinds februari 2024)
Angélique Legros (sinds juni 2020)
Robin De Visscher (sinds november 2023)
Guillaume Libioulle (sinds november 2023)
Petra Thijs (tot november 2024)
Alison Osakwe (sinds juni 2024)
Owen Verkin (sinds juni 2024)
Edith Janssens (sinds augustus 2024)

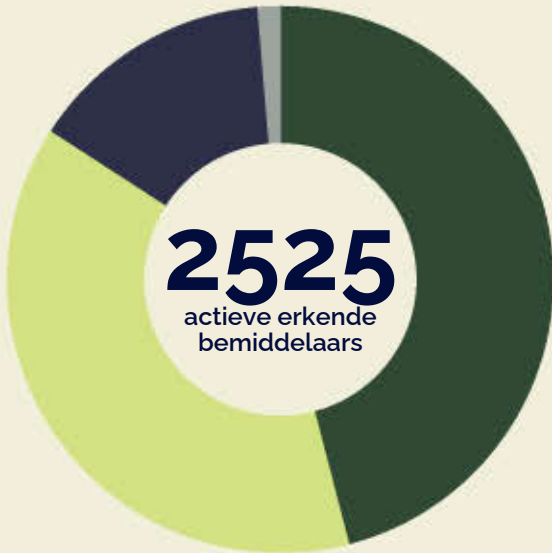

Erkende bemiddelaars

De erkende bemiddelaars in een oogopslag

bemiddelaars in

- familiale zaken
- burgerlijke en ondernemingszaken
- sociale zaken
- overheid

♂ 30%
♀ 70%

NL 52.38%
FR 47.45%
DE 0.14%
EN 0.03%

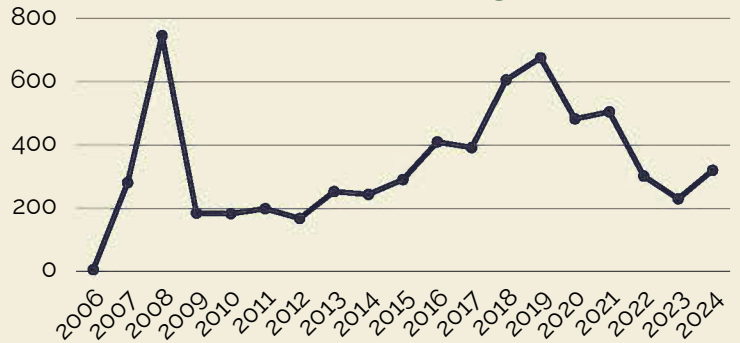

bemiddelaars in

320
aanvragen
in 2024

- 129** familiale zaken
- 117** burgerlijke en ondernemingszaken
- 57** sociale zaken
- 17** overheid

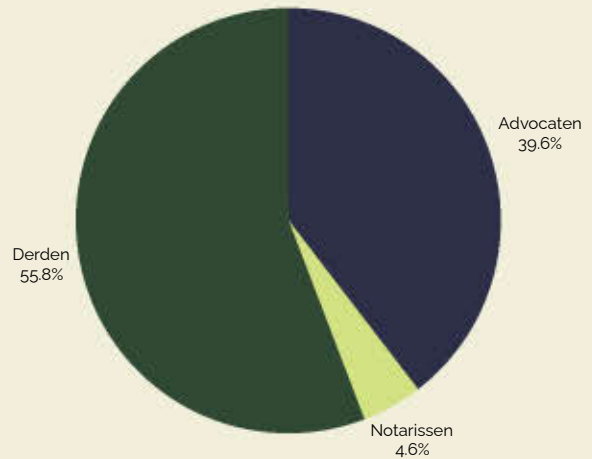
Evolutie aanvragen

2008: overgang van tijdelijke erkenning naar definitieve erkenning

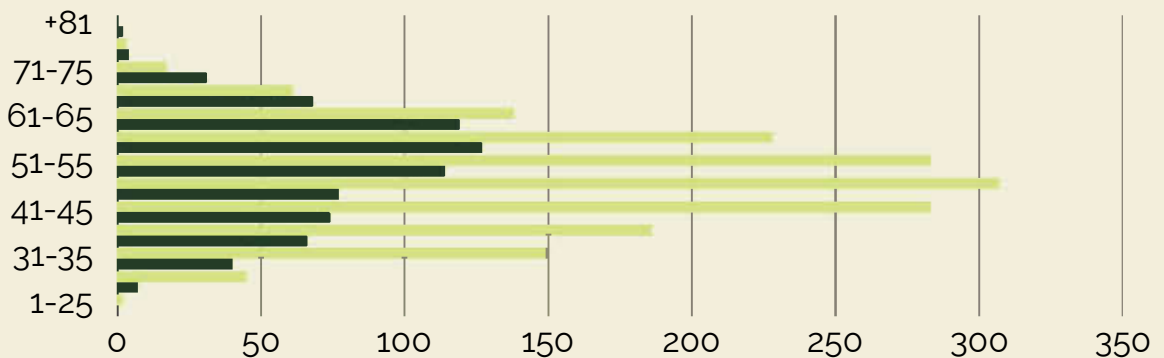
2019: aanloop naar strengere criteria

● Advocaten ● Notarissen ● Derden

● Vrouwen ● Mannen

Leeftijd

* cijfers op 15 januari 2025

Bemiddelingsbarometer

De bemiddelingsbarometer. Voor heel wat erkende bemiddelaars is het een bekend begrip. De FBC dient niet enkel het bemiddelingslandschap te reguleren en te controleren; ze dient het ook te verkennen en te begrijpen. Daarom wordt er op regelmatige basis een bemiddelingsbarometer uitgestuurd, een grootschalige enquête om te achterhalen wat er leeft in de wereld van bemiddeling en om volledige gegevens te verkrijgen over de evolutie van bemiddeling in België. De grootschalige barometers worden aangevuld met kleine barometers, zoals die in 2024, waarvan enkele resultaten weergegeven staan op de volgende pagina.

De laatste grote bemiddelingsbarometer dateert van 2021. 1.259 respondenten vulden toen de enquête van 108 vragen in, goed voor 46,5% van de erkende bemiddelaars. De enquêtevragen peilen onder meer naar het profiel van de erkende bemiddelaar op basis van verschillende demografische gegevens (geslacht, leeftijd, taal, regio, opleidingsniveau en opleidingsveld), het aantal bemiddelingen dat ze doen, wie meestal het initiatief neemt en welke barrières particulieren ervaren om met een bemiddeling te starten. Zo merkte 46,8% van de respondenten op dat hun cliënten onvoldoende kennis hadden van het concept bemiddeling in het algemeen en dat ze dat als een barrière ervaarden om bemiddeling uit te proberen. De meerderheid van de respondenten vond ook dat Justitie bemiddeling meer moet promoten en dat het moet worden opgenomen in het onderwijs. De vernieuwde Bijzondere Commissie Jeugd & Bemiddeling zal actie ondernemen op dat gebied.

De Commissie dankt **Bart Plevoets** en **Erik Van Wellen** voor de analyse van de resultaten van de grote bemiddelingsbarometer van 2021.

Inhoud - Contenu

1. De enquête	1. L' enquête
2. Wie is de Erkend Bemiddelaar in België?	2. Qui est le Médiateur Agréé en Belgique ?
3. Kerngetallen en een aan deelgroep-specifieke bevindingen	3. Chiffres clés et conclusions spécifiques aux sous-groupes
4. Nieuwe trends, observaties en overwegingen van de Erkend Bemiddelaar gemeenschap	4. Nouvelles tendances, observations et considérations de la communauté des médiateurs accrédités

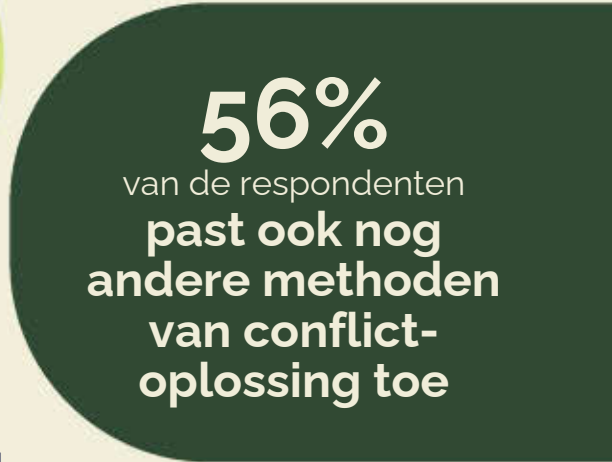
Anoniem, breed & diepgaand Anonyme, large et profond

# Vragen gesteld per formulier	108	# Questions posées par formulaire
# Gecontacteerde bemiddelaars	2,708	# Médiateurs contactés
# Ontvangen formulieren	1,259	# Réponses reçues
Erkende bemiddelaars	99%	Médiateurs agréés

☞ 46.5% Participatie / Participation
☞ 2.49x responses > 2018cccc

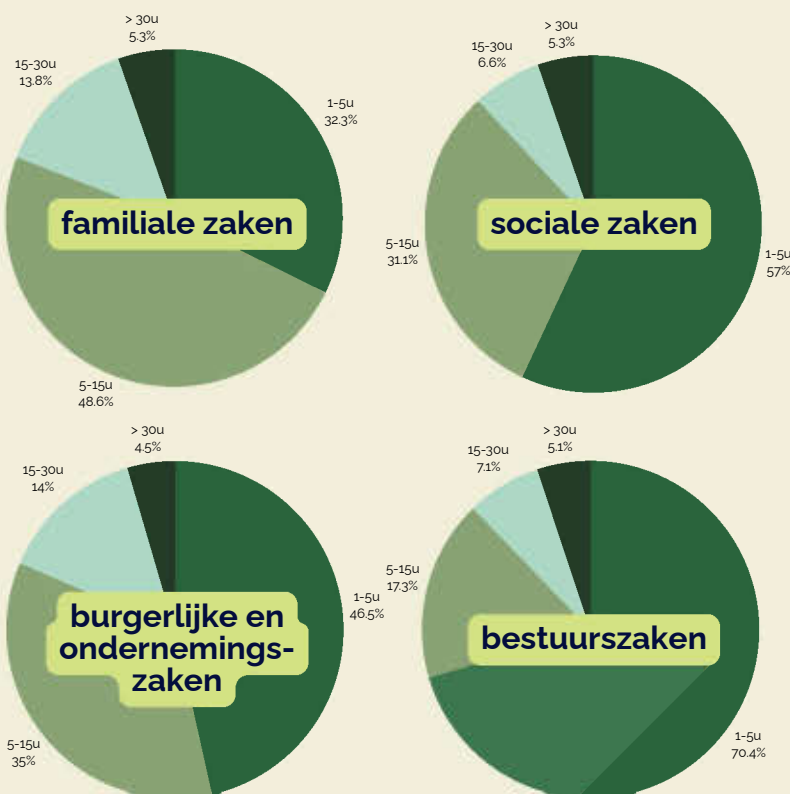
Mini-bemiddelingsbarometer 2024

Om een ruimer inzicht te krijgen in de bemiddelingspraktijk en om onze dienstverlening en interne werking te verbeteren, stuurden we in 2024 een enquête uit naar de erkende bemiddelaars. 592 respondenten gingen in op onze vraag om bij te dragen aan deze bemiddelingsbarometer.

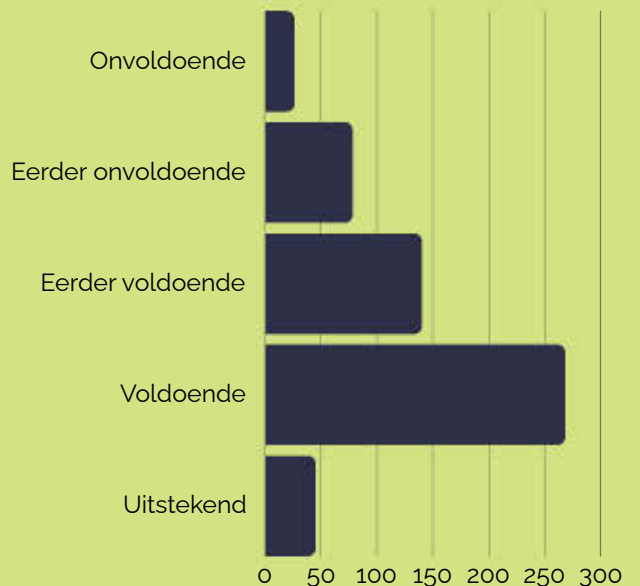

81% daarvan vooral **familiale zaken**

Gemiddelde duur (in uren) van een bemiddeling

Beoordeling van onze werking

Stappenplan erkend bemiddelaar

2016

2016

2016

2017

2017

2017

2017

2017

2017

2018

2018

2018

2019

2019

2020

2020

2020

2021

2021

2022

2022

2023

2023

2023

2024 Mediation Week

Doorheen de jaren

2016.

Barbara Gayse organiseert met de FBC de eerste editie van de Mediation Week: vijf dagen lang activiteiten rond bemiddeling, voornamelijk in het WTCIII-gebouw waar de Commissie zetelt. Naast de activiteiten van de FBC zijn er 35 lokale initiatieven.

2017.

Het succes van de eerste editie slaat aan; in de week rond de centrale dag op 19 oktober zet de FBC 61 activiteiten rond bemiddeling in de kijker aan de hand van een uitgebreide programmabrochure.

2018.

De organisatie krijgt een internationale dimensie: Franse bemiddelaars Jacques Salzer en Jocelyn Hervé lichten tijdens de centrale dag toe wat ze leerden rond bemiddeling in de Franse en Belgische bedrijfswereld. Naast een ruime keuze in activiteiten van lokale partners, hadden deelnemers aan de centrale dag keuze uit 12 workshops.

2019.

Het programmaboekje – intussen een jaarlijkse vaste waarde voor elke bemiddelaar op zoek naar permanente vormingsmogelijkheden – breidt zich verder uit. De FBC mag rekenen op de steun van 72 partners en minister van Justitie Koen Geens.

2020. 'Innovatie'

COVID-19 zet de wereld op stelten. Noodgedwongen gaat de Mediation Week online door. De virtuele centrale dag trekt daarbij wel 500 deelnemers. Ook minister van Justitie Vincent Van Quickenborne verschijnt even op het scherm. In die digitale context is het toepasselijk dat het thema 'innovatie' als rode draad doorheen de Mediation Week loopt.

2021.

Hybride is het nieuwe normaal, ook voor de FBC tijdens de Mediation Week. Bemiddelaars en andere geïnteresseerden kunnen 22 evenementen online volgen, of zich fysiek verplaatsen voor 47 andere evenementen.

2022. 'De grote sprong vooruit voor bemiddeling? Perspectief vanuit de wetenschap en de praktijk'

2022 werd het jaar van wetenschappelijk onderzoek rond bemiddeling. Tijdens de centrale dag stelden onderzoekers van de Universiteit Antwerpen en de Vrije Universiteit Brussel de resultaten voor van respectievelijk een grootschalige enquête bij de Belgische bevolking en de invloed van de Waterzooiwet (2018) op de bemiddelingspraktijk.

2023. 'Bemiddeling uit de kinderschoenen? Hoe moet het nu verder?'

De bekende programmabrochure krijgt een nieuw jasje. Of noem het maar een heuse jas; de brochure telt niet minder dan 136 pagina's. Naast de lokale initiatieven rondom de centrale dag zet de FBC haar schouders onder 17 'co-organisaties'.

2024.

177

uren permanente vorming
waarvan 44 uren gratis!

+2885
deelnemers

81

initiatieven

17 FBC-initiatieven
64 lokale initiatieven

63
partners

3,3 miljoen
Belgen bereikt via de pers

Mediation Week 2024

Van 3 tot en met 11 oktober 2024 vond de Mediation Week plaats, dit jaar voor het eerst met themadagen die elk hun eigen herkenbare kleur hadden. Elk thema werd overzichtelijk samengevat in een bijbehorende minibrochure. Zo konden we nog beter tegemoetkomen aan de specifieke noden van familiale bemiddelaars, bouwbemiddelaars of bemiddelaars in bestuurs- of burgerlijke en ondernemingszaken.

3.10. Centrale dag

Het kick-offmoment van deze editie was de centrale dag op donderdag 3 oktober in de Plechtige Zittingszaal van het Hof van Beroep, in het Justitiepaleis in Brussel. Driehonderd bemiddelaars schreven zich in om de Mediation Week af te trappen aan de hand van een boeiend panelgesprek rond minnelijke geschillenoplossing als motor voor sociale vrede. De voormiddag was gericht op het Franstalige publiek, 's namiddags waren de Nederlandstalige bemiddelaars aan de beurt.

Minnelijke geschillenoplossing als motor voor vrede

Het thema voor deze editie werd aangebracht door Bureaulid Olivier Moreno. In zijn introductie tot de Belgische Mediation Week 'La culture de l'amiable : vecteur de paix sociale' omschrijft hij hoe vrede een dynamisch proces is waar dialoog (trialoog) en luisteren bijdragen aan wederzijds begrip en samenwerking. Sociale vrede nastreven betekent niet dat er geen conflicten zijn, maar wel dat we in staat zijn om die conflicten op een vredevolle, redelijke manier op te lossen. In een land als België, waar jaarlijks bijna zes juridische dossiers per honderd inwoners geopend worden – tegenover amper twee per honderd inwoners in Europa – kunnen bemiddeling en andere methodes voor minnelijke conflictoplossing (verzoening, collaboratief recht, bindend derde besluit, dading ...) de rol opnemen van dagelijkse conflictoplossing en -preventie in alle domeinen van het leven (privé, professioneel, sociaal, diplomatiek, milieu-

gebonden, in het verenigingsleven, op school, ...). Voor Olivier Moreno kan de FBC optreden als wegwijzer die de burger helpt om de meest geschikte weg naar een minnelijke oplossing te vinden. Via trialoog worden burgers een ware *homo pacificus* in een duurzame samenleving die rekening houdt met ieders behoeften.

Klik hier om de
originele, volledige
tekst te lezen (FR)

Olivier Moreno

*La culture de l'amiable :
vecteur de paix sociale*

4.10. Familiale dag

Tijdens de eerste themadag bespraken de Franstalige bemiddelaars Virginie Luise, Gauthier Crombez en Bee Marique de stem van het kind in bemiddeling. Kinderen nemen namelijk een cruciale plaats in binnen het bemiddelingsproces, ook al komen ze in sommige gevallen op geen enkel moment persoonlijk in contact met de bemiddelaar. Hun belangen zitten verweven in elke beslissing van de ouders. Gelijktijdig konden de Nederlandstalige bemiddelaars in Leuven de studiedag van UCLL-onderzoeksgroep Resilient People volgen over de stem van het kind in scheidings- en ouderschapsbemiddeling.

7.10. Dag van de ondernemingen

Op maandagochtend sloegen we de handen in elkaar met het Instituut voor bedrijfsjuristen. IBJ-directeur-generaal Julie Dutordoior sprak over bemiddeling voor het oplossen van zakelijke geschillen, met Theo De Beir en Tom Wijnant enerzijds (NL), en met Philippe Lambilliotte en Vanessa Depoortere anderzijds (FR). Het werd ook duidelijk welke toegevoegde waarde bedrijfsjuristen kunnen hebben bij het omzetten van een conflict in een kans voor verbetering. Het evenement genoot nadien een mooie videoreportage op [Canal Z](#).

8.10. Dag van HR

De Franstalige bemiddelaars leerden tijdens deze themadag bij over collectieve bemiddeling in bedrijven, dankzij de bijdrage van de Franse bemiddelaar Laure Veirier. Aan de Nederlandstalige kant luisterden we naar een boeiend panelgesprek over de rol die de bemiddelaar kan opnemen in een aanwezigheidsbeleid. Bemiddelaars kunnen daarbij ondersteuning bieden aan bestaande actoren binnen het psychosociaalwelzijnskader.

9.10. Dag van de bouw

We streamden interactieve debatten rond de kracht van bemiddeling bij bouwconflicten. Daarnaast vormde de sessie de officiële voorstelling van de gloednieuwe fiches rond *alternative dispute resolution* (ADR). Aan de hand van die fiches besprak het panel de voor- en nadelen van onderhandelen, (niet-)bindend advies van derden, arbitrage, verzoening en bemiddeling in de bouwsector. De Dag van de bouw werd mede mogelijk gemaakt door de Belgische bouwassociatie Embuild.

10.10. Dag van de overheid

Een goedgevuld voormiddagprogramma voor deze themadag! Samen met Bart Plevoets gingen Emmanuel Jacobowitz en David D'Hooghe na of overheidsbeslissingen – ook voor de Raad van State – vatbaar zijn voor bemiddeling. Er werd uitvoerig besproken voor welke mogelijkheden en uitdagingen bemiddeling in deze context staat. Sabine Coppens gaf een uiteenzetting rond de plaats van bemiddeling in het onderwijslandschap en in samenwerking met de Provincie West-Vlaanderen doken we in bemiddeling binnen lokale besturen.

11.10. Dag van de doorverwijzers

De FBC-werkgroep pro bono zette op de laatste dag van de Mediation Week in op de bekendmaking van kosteloze rechtsbijstand bij bemiddeling. Johannes Seel en Nadine Cheramy-Bien deden dat voor de Franstalige deelnemers, Lieve Lagae en Sofie De Meulenaere voor de Nederlandstalige deelnemers. Daar werden twee belangrijke doelgroepen in aparte sessies aangesproken: de bemiddelaars enerzijds en de magistraten en griffiers anderzijds. De sprekers besteedden zorgvuldig aandacht aan het verschil tussen rechtsbijstandsverzekering, juridische bijstand en kosteloze rechtsbijstand bij bemiddeling. In de toekomst wil de werkgroep de sessies blijven geven, want de nood voor informatie blijft hoog.

De FBC rekent niet enkel de erkende bemiddelaars tot haar doelgroepen. We zetten ook in op specifieke sectoren, zoals de bouwsector en de bedrijfswereld. Om bemiddeling in bouwgeschillen en in conflicten tussen ondernemingen te bevorderen, ervaren organisaties zoals de Belgische bouwassociatie Embuild en het Instituut voor bedrijfsjuristen (IBJ) een nood aan meer verspreiding van informatie. Om die leemte op te vullen, gingen we met beide organisaties aan de slag. Enerzijds werkten we sessies uit voor de Mediation Week, voor de themadagen rond ondernemingen en de bouwsector. Anderzijds ontwikkelden we informatiefiches over alle verschillende vormen van alternatieve, geschikte geschillenoplossing.

Elke ADR-fiche bevat een korte omschrijving van de conflictoplossingsmethode, de kenmerken en troeven, en het antwoord op enkele vaakgestelde vragen. Daarnaast staat elke methode opgelijst in een overzichtstabel, gerangschikt op basis van de mate waarin de partijen zelf de uitkomst van het conflictoplossingsproces bepalen, of dat de uitkomst eerder bepaald wordt door derden. Bedrijven en organisaties kunnen de fiches gebruiken om hun stakeholders te informeren over de verschillende manieren om hun conflicten op te lossen. Geïnteresseerden vinden de fiches terug op onze website.

Alternatieve methodes geschillenoplossing

The image displays a collection of ADR-fiches (Alternative Dispute Resolution) cards. The cards are arranged in a grid and cover various methods: Bemiddeling (Mediation), Ouderhandeling (Negotiation), Verzoening (Conciliation), Advies van een derde (Third Party Advice), Arbitrage (Arbitration), and Advies Beroep en Regio (Advice of Appeal and Region). Each card includes a title, a brief description, and a table of characteristics and advantages.

Projecten & Werkgroepen

Project Communicatie

Communicatie en bemiddeling gaan hand in hand. Dat zien we niet alleen in de actie van het verbindend communiceren, een essentiële bouwsteen van de bemiddeling, maar ook in onze eigen missie; het is onmogelijk om bemiddeling bekend te maken en er een netwerk rond uit te bouwen zonder communicatie. Dat vormde dan ook een van de belangrijkste actiepunten in 2024.

Vertrekken van de basis: actieplan 20-21

2024 stond helemaal in het teken van communicatie. Om al de communicatieacties van het voorbije jaar te voltooien, konden we rekenen op een sterke basis. Al in 2020 begonnen Kristoff Simons en Peter Coene met de steun van toenmalig voorzitter Theo De Beir aan een communicatieplan, dat in het actieplan 20-21 werd voorgelegd aan toenmalig minister Vincent Van Quickenborne. Twee strategische doelstellingen stonden voorop:

- mediatisering, publiciteit en sociale media om de bemiddelaar te informeren;
- mediatisering, publiciteit en sociale media om het publiek, de stakeholders en de partners te informeren.

“We moesten echt roeien met de riemen die we hadden”, blikt Kristoff Simons terug op de ontwikkeling van het actieplan. “De Waterzooiwet van 2018 bracht heel wat verandering voor de FBC, en net wanneer alles op z'n pootjes begon te vallen, gooide COVID-19 roet in het eten. Moeilijker overleg online, moeilijkere communicatie met de bemiddelaars ... Op het gebied van communicatie zijn we dan begonnen met newsflashes en zagen we de nood voor een vernieuwde website.”

Voor Simons was de eerste stap om het DNA van de FBC uit te rollen: waarom bestaat de FBC? Wat is haar overstijgende doel? Aan de hand van een missie- en visieformulering zou de werkgroep een ziel blazen in de wetteksten. “We focusten op het regelmatig en helder informeren van erkende bemiddelaars en brachten hen vaker met elkaar in verbinding. Er werden contacten gelegd met de hoven en rechtbanken, wat leidde tot ontmoetingen tussen de erkende bemiddelaars, de advocaten en de magistraten. Maar om echt naar buiten te treden, naar de brede bevolking, daar hadden we toen nog te weinig middelen voor. Om écht verbinding te leggen met het brede publiek, heeft de FBC nog een weg af te leggen.”

Kristoff Simons tekende mee het actieplan 20-21 uit en nam de communicatie op zich tijdens het vorige mandaat.

Communicatie-acties 2024

november 2023-februari 2024
vernieuwing infobrochures

februari-mei

- verschillende overheidsopdrachten
- aanwerving van een communicatieteam: drie nieuwe medewerkers
- samenwerking met PR-bureau RCA en brandingbureau deBottomLine

juni

nieuwe tussentijdse, statische website

augustus

start technische workshops voor de definitieve, dynamische website in Drupal

september

- persberichten over de FBC en de Mediation Week
- ADR-fiches en overzichtstabel
- brochure over de kosteloze rechtsbijstand bij bemiddeling

juni-september

nieuwe huisstijl (met nieuw logo, nieuwe missie, visie en waarden, en een elevator pitch)

september-oktober

toolkit: doorverwijzen naar bemiddeling en homologatie bij bemiddeling

oktober

- Mediation Week
- voorstelling van de nieuwe huisstijl tijdens de centrale dag

november

ontwikkeling van promotiemateriaal in de nieuwe huisstijl

december

strategische werkgroep om te brainstormen over:

- content (informatiestructuur) voor de nieuwe, dynamische website
- digitalisering van de dienstverlening van het secretariaat

Het personeelstekort en de covid-periode belemmerden de gedetailleerde uitvoering van het actieplan communicatie binnen het tijdsbestek van 2020-2021. De aanwerving van attaché communicatie Petra Thijs in 2023 en een jong communicatieteam in 2024 bracht een heropfrissing van het actieplan teweeg, met verschillende concrete acties in 2024 tot gevolg.

In 2024 wilde de FBC inzetten op twee nieuwe doelgroepen: het grote publiek en de ondernemingen. In het bijzonder om die eerste groep te bereiken, sloegen we de handen in elkaar met de persafdeling van RCA.

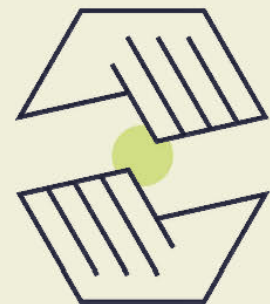
In september resulteerden twee persberichten over respectievelijk de FBC en de Mediation Week in 14 artikels, goed voor een bereik van 3,3 miljoen Belgen. Daarnaast reageerden onze ex-voorzitter Theo De Beir en huidige voorzitter Peter Coene in De Tijd en de Juristenkrant op de commotie rond de ontslagen bij de VRT en het verkeerde gebruik van de term 'bemiddeling', wat resulteerde in twee extra artikels. Ten slotte wijdde Canal Z een grote reportage aan bemiddeling en verschenen we in een artikel van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO). *Mission accomplished* dus.

Missie & Visie onder de loep

De FBC wil een nieuwe richting inslaan aan de hand van enkele strategische projecten. Na de eerste aanzet in '20-'21 namen we in 2024 opnieuw onze eigen merkidentiteit onder de loep. In enkele strategische workshops, tussen juni en augustus, scherpten we onze missie en visie aan. Daarnaast schreven we een elevatorpitch uit om onszelf steeds kernachtig en gericht aan het grote publiek voor te kunnen stellen.

Elevatorpitch

De Federale Bemiddelingscommissie is de ambassadeur van bemiddeling, zowel in België als over de landgrenzen heen. We geloven in de kracht van dialoog om conflicten op te lossen en harmonie te herstellen. Het is een snelle, eenvoudige en kostenefficiënte, maar vooral menselijke manier om geschillen op te lossen. Als ambassadeur van bemiddeling zetten wij ons in om bemiddeling te ondersteunen, reguleren en controleren. Op die manier willen we de hoge kwaliteit van bemiddeling en van de erkende bemiddelaars waarborgen. Door de leidende rol die we opnemen in de bekendmaking en verspreiding van bemiddeling, zorgen we ervoor dat we bemiddeling toegankelijk maken voor iedereen. Zo willen we een inspiratiebron zijn voor hoe bemiddeling kan bijdragen aan een harmonieuze samenleving.

Onze missie

Vanuit onze opdracht (bepaald in art. 1727, §2 Ger.W.) organiseren en controleren we niet alleen het beroep van erkend bemiddelaar. We zorgen er ook voor dat bemiddeling bekend, bereikbaar en kwalitatief hoogstaand is door onze leidende rol in *partnerships* en het netwerk rond bemiddeling.

Via bemiddeling worden heel wat conflicten in onderling overleg opgelost. Betrokken partijen werken zelf in verbinding en openheid een duurzame oplossing uit.

Onze visie

Meer strategische projecten

Website

De vorige website was al ruim tien jaar oud en door de verouderde technologie moeilijk te actualiseren. Tijd voor een opfrissing dus!

We gingen de samenwerking aan met onder meer de ICT-dienst van de FOD Justitie en het servicedesignbureau Lemon om een nieuwe site te ontwikkelen, en dat in twee fases. In juni lanceerden we binnen fase 1 van dat plan een tijdelijke website met alle basisinformatie: wat is de FBC? Wat doen we? Ook nieuws, het wettelijk kader en het programma van de Mediation Week vonden er een plaats. In de zomer startten we met het bouwen van een nieuw, definitief technisch platform. Een strategische denkoefening in december moest de online strategie bestendigen. In deze tweede fase stonden digitalisering en een update van de dienstverlening binnen de FBC centraal. De bedoeling is om in 2025 de definitieve website online te hebben.

Branding

Stabiliteit, vertrouwen, professionalisme. En dat met een vleugje verse energie. In 2024 gingen we samen met reclamebureau deBottomLine de uitdaging aan om onze visie om te zetten in beeld: een nieuwe huisstijl die de vooruitstrevende visie van de commissie reflecteert.

Een nieuw logo, een nieuwe website en de frisse kleuren die ook doorheen dit verslag telkens weer terugkomen: de langverwachte nieuwe merkidentiteit (*branding*) is een feit. Die nieuwe merkidentiteit werd voorgesteld op de centrale dag van de Mediation Week door voorzitter Peter Coene. "Iedereen ziet verschillende zaken in een logo", vertelt Coene. "Wij zien er onder meer twee handen in die de partijen ondersteunen in conflict. De blauwe kleur staat voor het partnerschap met Justitie en de groene kleuren symboliseren het dynamisme en de hoop op een vreedevolle toekomst."

[Welkom](#) [Over de FBC](#) [Nieuws](#) [Documentatie](#) [Mediation Week](#) [Contact](#)

Wat doet de

Federale Bemiddelingscommissie?

- promotie van bemiddeling in België
- erkenning van bemiddelaars en (permanente) vorming rond bemiddeling
- behandeling van klachten over erkende bemiddelaars

[Zoek een bemiddelaar](#)

Werkgroep Pro bono bemiddeling

Artikel 665 °5 van het Gerechtelijk Wetboek stelt dat sinds 10 augustus 2006, “rechtsbijstand kan worden verleend voor procedures van [buitengerechtelijke] of gerechtelijke bemiddeling, die geleid worden door een bemiddelaar die erkend is door de in artikel 1727 bedoelde commissie.”

Er bestaat een systeem om personen met minder financiële draagkracht rechtsbijstand te bieden bij een bemiddelingsprocedure, maar bevragingen bij de leden van de Federale Bemiddelingscommissie en de erkende bemiddelaars toonden aan dat vele bemiddelaars dat systeem niet kennen én dat ook enkele rechtbanken het systeem niet toepassen. Door die beperkte kennis binnen de sector hoeft het niet te verbazen dat burgers die baat zouden kunnen hebben bij het systeem er niet van op de hoogte zijn.

In 2021 startte de FBC een project op onder leiding van Lieve Lagae, en onder impuls van Grietkin Hoet, om de strategische doelstelling 2.6.4., “Kosteloze bemiddeling”, uit het actieplan 20-21 te verwezenlijken:

“De FBC neemt zich voor om de bemiddelaars te informeren en te sensibiliseren om het minder kapitaalkrachtige cliënteel de weg te wijzen naar de pro bono bemiddeling.”

FBC Actieplan 20-21

Lees meer over ...

- de kerndoelstellingen van pro bono bemiddeling
- de aandacht voor een democratische toegang tot bemiddeling: de pro bono bemiddeling - interview met Lieve Lagae
- onze samenwerking met het CAW

Doelstellingen

- Gerechtelijke en buitengerechtelijke bemiddeling toegankelijker maken voor personen met een beperkt inkomen die aan de wettelijke vereisten voldoen.
- De toegang tot gerechtelijke bemiddeling gemakkelijker maken door de bemiddelaars en alle betrokken instanties goed te informeren, zodat zij weten hoe de procedure voor het verkrijgen van (gedeeltelijk) kosteloze rechtsbijstand bij bemiddeling werkt en hoe ze die moeten toepassen.
- Het publiek over deze mogelijkheid informeren, in de eerste plaats de rechtszoekenden die in een civiel geschil naar de rechter stappen.

Projectteam

Lieve Lagae
Voorzitter

**Sofie
De Meulenaere**

Johannes Seel

Grietkin Hoet
Inspirator voor
de werkgroep

Noël De Smet

**Nadine
Cheramy-bien**

René Constant

Pro bono bemiddeling in een notendop

Rechtsbijstand houdt in dat de FOD Justitie de tussenkomst van de erkende bemiddelaar volledig of gedeeltelijk vergoedt met een rechtstreekse betaling aan de bemiddelaar. De tussenkomst is beperkt tot een maximum van 20 uur bemiddelen.

Enkel personen zonder inkomen of met een beperkt inkomen kunnen een beroep doen op kosteloze of gedeeltelijk kosteloze rechtsbijstand. De beslissing hierover wordt genomen door het bureau voor rechtsbijstand of soms door de rechter voor wie de zaak voorkomt.

**Van 23 bemiddelaars die reeds
bemiddelden via (gedeeltelijk)
kosteloze rechtsbijstand, behandelde**

70%
maximaal 5 dossiers.

*bevraging in 2023

De aandacht voor pro bono

“Is bemiddeling iets voor de *happy few*, voor hoogopgeleiden met voldoende financiële draagkracht? Of moet bemiddeling voor iedereen toegankelijk zijn, ook voor minvermogenden?” Voor de FBC is dat tweede duidelijk van toepassing. Die ingesteldheid weerspiegelt een nieuw accent binnen de Commissie: bemiddeling moet toegankelijk zijn voor de hele bevolking. Actie en middelen zijn dan wel nodig om het bij die brede bevolking te brengen. Lieve Lagae, erkend bemiddelaar en voorzitter van de werkgroep, vertelt hoe de aandachtsverschuiving tot stand kwam en wat er de werkgroep nog te wachten staat.

Een werkgroep ‘pro bono bemiddeling’

“In 2018 woonde ik een uiteenzetting door wijlen Wilfried Mestdagh bij tijdens de Mediation Week in de rechtbank in Antwerpen, over de kosteloze rechtsbijstand bij bemiddeling”, vertelt Lieve Lagae. “Zelf ben ik nogal sociaal ingesteld, dus ik vond dat een goed idee.” In die periode werkte de FBC aan een strategisch plan, waarvan kosteloze bemiddeling een van de doelstellingen zou worden. Het was Grietkin Hoet die pleitte om de kosteloze bemiddeling op te nemen in het beleidsplan en die zo samen met Lagae de basis legde voor dit project.

Een woordje over terminologie

De werkgroep spreekt over ‘pro bono’ bemiddeling, maar juridisch gezien is dat niet de juiste term. “Eigenlijk moeten we spreken over ‘geheel of gedeeltelijk kosteloze rechtsbijstand bij bemiddeling’, maar dat is wel een mondje vol”, legt Lagae uit. De werkgroep kiest desondanks voor de term

‘pro bono’, omdat die term erin slaagt om snel het principe van het specifieke type rechtsbijstand over te brengen. Het is niet enkel een duidelijke verwijzing naar ‘pro deo’ bij advocaten; ‘pro bono’ – een bekende term, zeker in de Angelsaksische wereld – geeft weer hoe niet enkel advocaten maar ook bemiddelaars gedeeltelijk of volledig betaald kunnen worden voor bemiddeling met personen uit een lagere inkomensklasse.

“We zoeken een term die de meeste mensen zullen begrijpen.”

Antennes

Het belang van het netwerk sijpelt door in elk werkgebied van de FBC. Voor pro bono bemiddeling stelt Lagae haar netwerk van antennes voor, bedoeld om een dichter contact te creëren tussen de werkgroep en de rechtbanken. “Voor elke regio hebben we antennes gezocht om informatie te kunnen verspreiden over de werkwijze bij pro bono bemiddeling en over de bemiddelaars die bereid zijn om te bemiddelen via kosteloze rechtsbijstand.” Lagae en haar collega’s verzamelden de namen van de antennes in een lijst, waarmee ze hopen de rechtbanken en bemiddelaars dichter bij elkaar te brengen op het gebied van kosteloze rechtsbijstand bij bemiddeling.

En in Wallonië?

In Vlaanderen is de bal van pro bono bemiddeling sneller aan het rollen gegaan dan in Wallonië. Meer nog, doorverwijzingen naar pro bono bemiddeling in Franstalig

Lieve Lagae
voorzitter werkgroep pro bono

België zijn quasi-onbestaande. Ondanks het algemene solidariteitsgevoel in Wallonië lijkt de sociale reflex binnen de rechtbanken als het om bemiddeling gaat lager te liggen dan in Vlaanderen, waar al meer doorverwijzing gebeurt. Ook ligt de focus nog voornamelijk op bemiddeling vanuit het beroep van advocaat. Waar plaatst dat de grote 'derde groep' dan?

Kosteloze rechtsbijstand in het accreditatieproces

"In 2023 stuurde onze werkgroep een vragenlijst naar alle bemiddelaars met betrekking tot kosteloze rechtsbijstand. Daaruit bleek dat de kennis daarover bij de bemiddelaars nog vrij beperkt is." Lagae ijvert ervoor dat het bestaan van kosteloze rechtsbijstand verplicht opgenomen wordt in elk bemiddelingsprotocol én in de erkende vormingen om geaccrediteerd te worden. "Als bemiddelaars hebben we hier een belangrijke deontologische plicht", meent Lagae. "Als ik het niet vermeld, dan weten mijn cliënten doorgaans niet dat ze mogelijk recht hebben op kosteloze rechtsbijstand." Ook de werkwijze rond de aanvraag, de voorwaarden en de betaling van de bemiddelaar verschilt vaak per regio. "Dat maakt het moeilijk om breed informatie te verspreiden. Er is dus nog werk aan de winkel." Vanaf het einde van 2024 ondernam de werkgroep ook actie om de lijst van pro bono bemiddelaars te actualiseren, door een vernieuwde vragenlijst uit te sturen.

De rol van de doorverwijzers

Ten slotte mogen we ook de doorverwijzers van bemiddeling, bijvoorbeeld de magistraten en griffiers, niet uit het oog verliezen. Vele rechtbankvoorzitters zijn amper op de hoogte van de regelgeving rond kosteloze rechtsbijstand bij bemiddeling. De FBC vraagt aan alle verschillende rechtbanken om die regelgeving ook effectief te implementeren. Daarvoor is het nodig dat de doorverwijzers in de rechtbank voldoende op de hoogte zijn van het systeem, zodat zij samen met de bemiddelaars de rechtzoekenden kunnen helpen bij het vinden van de best passende oplossingsmethode voor hun geschil. De nieuwe folder die de werkgroep ontwikkelde met het communicatieteam van de FBC kan alvast een eerste vorm van ondersteuning bieden om het systeem binnen te brengen in elke rechtbank.

In 2024 ontwikkelde de werkgroep pro bono een nieuwe brochure.

Op zoek naar een erkend pro bono bemiddelaar?

Check onze database van erkende bemiddelaars op www.fbc-cfm.be en vink het hokje 'rechtsbijstand' aan.

CAW: samen naar bemiddeling voor iedereen

De Mediation Week van 2023 markeerde het begin van een samenwerking tussen de FBC en het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) op het gebied van kosteloze rechtsbijstand bij bemiddeling. In maart 2024 gingen FBC-diensthoofd Barbara Gayse en werkgroepvoorzitter Lieve Lagae samen in gesprek met Marijke De Bruyn en Marco Baeten van CAW Oost-Vlaanderen om het partnerschap daar te evalueren.

Op verschillende momenten tijdens de editie '23 van de Mediation Week stelden CAW's hun werking voor aan de erkende bemiddelaars, met de klemtoon op hun relatie- en scheidingsaanbod. De CAW's stelden de doelgroepen voor die in aanmerking komen voor kosteloze bemiddeling in hun organisatie. Voor de aanwezige bemiddelaars boden de sessies inzicht in de mate waarin de CAW's en de erkende bemiddelaars kunnen samenwerken. De organisatie benadrukte het belang van vooraf goed met elkaar af te stemmen. De vele positieve reacties op die sessies motiveren om de banden en de netwerken warm te houden en met elkaar te delen.

Insteek van het CAW

"Het CAW onthaalt personen met een vraag of probleem rond hun welzijn en biedt vervolgens verschillende begeleidingsmodules aan", legt Marijke De Bruyn uit. "In die modules hebben we een groot aanbod aan begeleidingsmogelijkheden, bijvoorbeeld bij partnerconflicten, slachtofferhulp of ouderschapsbegeleiding na scheiding. Voor zulke situaties hebben wij ook bemiddelaars, maar de mensen komen helaas terecht op een lange wachtlijst." Maar bij de erkende bemiddelaars is het aanbod van het CAW nog onvoldoende gekend. "Tijdens de Mediation Week zijn voor veel bemiddelaars de ogen opengegaan", merkt Barbara Gayse op. "Velen hadden geen idee wat het CAW voor hun werk als bemiddelaar kon betekenen."

Wederzijdse doorverwijzing

Het gaat hier dus duidelijk om een complementaire samenwerking. Voor Lieve Lagae is het hoofddoel van de samenwerking om bemiddeling bekend te maken bij alle mensen die er goed geholpen mee zouden zijn en om voldoende doorverwijsmogelijkheden naar bemiddeling te garanderen. Barbara Gayse hoopt dat doorverwijzing tussen de twee organisaties een automatisme zal worden: "Bemiddelaars kunnen hun cliënten met meervoudige problematieken doorverwijzen naar het CAW, en het CAW kan haar cliënten die een bemiddelaar nodig hebben, doorverwijzen naar een geschikte erkende bemiddelaar." Samengevat droomt Marijke De Bruyn van een soort sociale doorverwijskaart, om in één oogopslag de cliënten naar de juiste persoon en de juiste oplossing te leiden. Als wegwijzer voor alle vormen van minnelijke geschiloplossing, kan de FBC niet anders dan dat initiatief te steunen.

Werkgroep Wetgeving

De Waterzooiwet van 2018 bracht heel wat wijzigingen met zich mee voor de Federale Bemiddelingscommissie. De nieuwe Bemiddelingswet bleek in de praktijk verre van perfect te zijn. Enkele leden van de FBC besloten daarom samen rond te tafel te zitten met als doel de wet te herzien. Gewezen FBC-ondervoorzitter en werkgroepvoorzitter Harry Dobbelaere vertelt over de verwezenlijkingen van deze werkgroep door de jaren heen.

De bemiddelingswet herbelicht

“Voor een volledige wetsherziening was er vanaf het begin geen ruimte, maar verbeteringen waren wel mogelijk.” Harry Dobbelaere stond samen met Ivan Verougstraete aan het roer van de werkgroep. “We richtten een werkgroep op waarin iedereen welkom was om mee na te denken”, vertelt Harry Dobbelaere. “In het begin, net na de invoering van de Waterzooiwet, verliep de werking van de FBC nog heel stroef. Daarom wilden we in de eerste plaats inzetten op de verbetering van de samenstelling, werking en continuïteit van de FBC. De nauwe samenwerking met de FOD Justitie die we bekwamen was daarvoor essentieel. Hoewel covid onze vooruitgang sterk vertraagde, vonden ook wij een weg om in die moeilijke periode door te werken.”

Samenstelling en werking van de FBC

“Toen ik bij de FBC kwam, legde de wet taalpariteit op binnen de Algemene Vergadering. Het spreekt voor zich dat het niet altijd makkelijk is om exact evenveel personen uit elke taalrol te engageren. Ook het voorzitterschap moesten Nederlandstalige en Frans-talige kandidaten afwisselend opnemen. Als er na de termijn van een voorzitter uit de ene taalrol dan geen kandidatuur kwam uit de andere taalrol, dan zorgde dat voor problemen.” Door dat soort problemen op tafel te werpen en naar oplossingen te zoeken, droeg de werkgroep bij aan verschillende wetswijzigingen, die werden opgenomen in de Wet van 15 mei 2024. Het resultaat van die wijziging was onder andere dat er geen taalpariteit meer moest zijn binnen de Algemene Vergadering, dat hernieuwbare mandaten drie jaar duren, een verhoging van het aantal leden en betere vertegenwoordiging in het Bureau. De noodzakelijkheid om bij voorzitters- en ondervoorzitterswissels ook steeds de andere taalrol aan te nemen, werd geschrapt.

Harry Dobbelaere
gewezen voorzitter
werkgroep wetgeving

“Het was dringend nodig om de wet te herbelichten, haperingen op te lossen en discussiepunten uit te klaren.”

Uitbreiding van de doorverwijzingsmogelijkheden voor de rechter

“We zagen het groots”, vervolgt Harry Dobbelaere. “Het was initieel onze bedoeling om de hele bemiddelingswet onder handen te nemen, maar daar was met de beschikbare tijd en middelen helaas geen ruimte voor. Desondanks hebben we zaken verwezenlijkt waar we toch trots op zijn. Zo droegen we bij aan de verruiming van het bemiddelingslandschap, bijvoorbeeld door onze invloed in artikel 86 van de Wet van 15 mei 2024. Nu kan een rechter in elk stadium van een procedure bemiddeling bevelen.” De werkgroep wetgeving heeft dus heel wat resultaat geboekt de voorbije jaren, maar daar mag het volgens Harry Dobbelaere niet eindigen: “Ik hoop dat de motivatie aangewakkerd blijft en dat de werkgroep een vervolg krijgt in de toekomst.”

Partnerschap in de kijker Magistratuur

GEMME BELGIUM

Een van de wegen om bemiddeling bekend te maken is via de rechtbanken, die dagelijks personen in conflict-situaties ontvangen. De FBC voerde al verschillende acties uit om de contacten met de magistratuur te bevorderen en de bemiddelaars met de magistraten in verbinding te brengen. Een belangrijke schakel in dat proces is GEMME BELGIUM, de vereniging van magistraten die verzoening en doorverwijzing naar bemiddeling naast rechtspraak promoot. We werken op regelmatige basis samen, bijvoorbeeld voor workshops en meet & greets. Verschillende leden van onze Commissie zijn ook lid bij GEMME BELGIUM en op de centrale dag van de Mediation Week 2024 hadden we het genoegen te mogen luisteren naar de bijdrage van GEMME-covoorzitters Sylvie Frankignoul en Anne-Marie Witters, alsook GEMME-leden Caroline Verbruggen en Olivier Moreno. Een boeiend netwerkmoment van GEMME BELGIUM dat FBC-leden Peter Coene, Olivier Moreno, Ivan Verougstraete, Benoît Le Maire en Barbara Gayse in oktober bijwoonden, bevestigde het belang van de samenwerking en de wens om de goede contacten te blijven onderhouden.

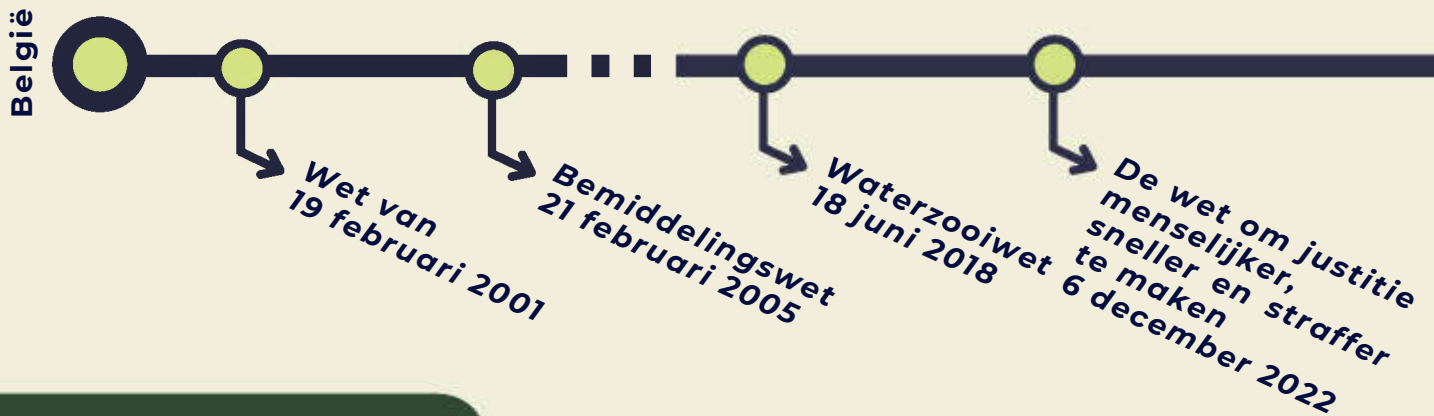
Het nieuwe bestuur neemt de fakkel over.

De FBC goed vertegenwoordigd op de vergadering van GEMME BELGIUM
15 oktober 2024

Voormalige covoorzitters Anne-Marie Witters en Sylvie Fankignoul

Wet van 19 februari 2001

Bemiddeling wordt voor het eerst geïntroduceerd in het Gerechtelijk Wetboek, onder het hoofdstuk Ibis "**Bemiddeling in familiezaken**".

Bemiddelingswet – 21 februari 2005

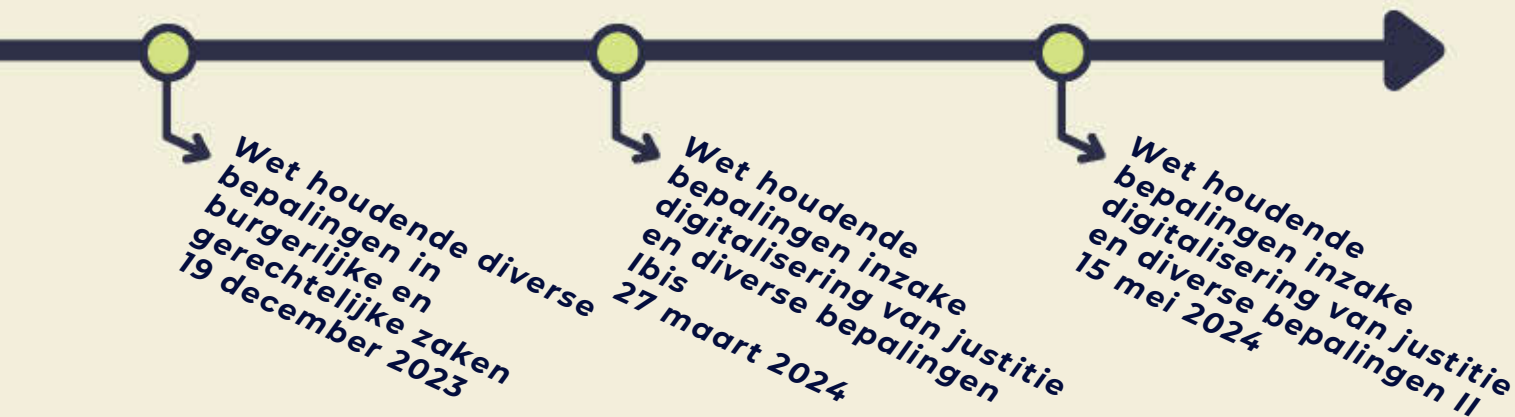
Uit art. 11 van de Wet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek in verband met de bemiddeling (1):

*In hetzelfde Hoofdstuk wordt een artikel 1727 ingevoegd, luidende:
Art. 1727. § 1. Er wordt een **federale bemiddelingscommissie** ingesteld, bestaande uit een algemene commissie en bijzondere commissies.*

De Wetgever creëert de FBC, legt haar takenpakket en structuur vast en doet de basiswetgeving rond bemiddeling in werking treden. Erkende bemiddeling is vanaf nu niet enkel mogelijk binnen familiale zaken, maar ook binnen burgerlijke en handelszaken, en binnen sociale zaken.

Waterzooiwet – 18 juni 2018

De Wet houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing (1) legt grote wijzigingen op in de **samenstelling en het takenpakket van de FBC**, inclusief een definitie van 14 opdrachten van de Commissie. De wet zet ook in op de **verspreiding van informatie rond bemiddeling**: magistraten, advocaten en gerechtsdeurwaarders zijn vanaf nu verplicht om de burger te informeren over **minnelijke conflictoplossingsmethodes**.

Wet van 6 december 2022

De Bemiddelingswet krijgt een opknapbeurt in artikels 38 tot 42 van de Wet om justitie menselijker, sneller en straffer te maken IIbis (1). De **structuur en samenstelling van de FBC** worden verder aangepast zodat de Commissie efficiënter kan werken.

Uit art. 42:

"Indien de partijen geen overeenstemming bereiken over de aan te wijzen bemiddelaar of bemiddelaars, gaat de rechter over tot de aanwijzing van een of meerdere bemiddelaars (...) De rechter kiest een of meerdere bemiddelaars die geschikt zijn in het licht van de aard van het geschil tussen de partijen en die, voor zover mogelijk, gevestigd zijn in de buurt van de woonplaats van de partijen."

Wet van 19 december 2023

De Wet houdende diverse bepalingen in burgerlijke en gerechtelijke zaken van 19 december 2023 houdt een uitbreiding in van het systeem van de **Kamers voor Minnelijke Schikking**. Rechters en (plaatsvervangend) raadsheren in de Kamers voor Minnelijke Schikking moeten de **gespecialiseerde opleiding** inzake verzoening en doorverwijzing naar bemiddeling volgen (art. 17, 20-23).

Wet van 27 maart 2024

De Wetgever vermeldt in artikels 119 en 120 van de Wet houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen Ibis **het belang van het kind** in het kader van familiale bemiddeling. Bemiddelaars dienen in het **bemiddelingsakkoord** te verduidelijken op welke wijze rekening is gehouden met dat belang.

Wet van 15 mei 2024

De Wet houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II brengt een verdere aanpassing in de **structuur en samenstelling van de FBC**.

De bemiddelingswet krijgt opnieuw een **grote opknapbeurt** in artikels 78 tot 86 en artikel 151. De structuur en samenstelling van de FBC worden verder aangepast: er komen **extra leden** bij, derden worden toegevoegd en mandaten zijn geldig voor drie jaar. Elke vaste commissie krijgt een voorzitter en ondervoorzitter van verschillende taalrollen toegewezen uit de leden of plaatsvervangende leden van het Bureau. De rechter kan nog meer doorverwijzen naar bemiddeling.

Art. 86

In artikel 1734, § 1, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 18 juni 2018, worden de woorden "en voor zover de redelijke termijn om tot een gerechtelijke beslissing te bekomen niet in het gedrang komt," ingevoegd tussen de woorden "mogelijk is," en de woorden "kan hij," en worden de woorden "op de inleidingszitting, op een zitting waarop de zaak wordt verdaagd naar een nabije datum of op een zitting die ten laatste op de laatste dag van de maand die volgt op die van de neerlegging van de eerste conclusies van de verweerder is bepaald," opgeheven.

“Een rechter zal in elk stadium van de procedure bemiddeling kunnen bevelen. Het bemiddelingslandschap wordt opnieuw verruimd.”

Harry Dobbelaere

Gewezen ondervoorzitter FBC

Gewezen voorzitter werkgroep wetgeving binnen de FBC

Onderzoek De FBC als bruggenbouwer

Welk effect hebben de aanpassingen door de Waterzooiwet gehad op het bewustzijn van de burger en de actoren van justitie rond bemiddeling? Onder het motto 'meten is weten' gingen we de uitdaging aan met de Vrije Universiteit Brussel (actoren van justitie) en met de Universiteit Antwerpen en Conflicool (burgers) om een antwoord op die vraag te formuleren. Het resultaat is nu te lezen in *Bruggen bouwen. De wet van 18 juni 2018 tot bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing geëvalueerd*, onder redactie van Elisabeth Alofs en Jachin Van Doninck.

Vrije Universiteit Brussel

Het eerste deel van het boek beslaat het onderzoek van VUB-onderzoekers Anna Maria Wilmot, Jachin van Doninck en Elisabeth Alofs: 'Een evaluatie van de Wet van 18 juni 2018 tot bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing'. Voor deze kwalitatieve studie, uitgevoerd in opdracht van en gefinancierd door de FBC, stuurden de onderzoekers een diepgaande vragenlijst uit, die respondenten via e-mail of tijdens een interview konden beantwoorden. De vertegenwoordigde beroepsgroepen bij de respondenten waren magistraten, advocaten, gerechtsdeurwaarders, bedrijfsjuristen, notarissen en erkende bemiddelaars. Ook burgers en vertegenwoordigers van ondernemingen beantwoordden de vragenlijst, goed voor een totaal van 110 respondenten.

De respondenten werden onder meer bevraagd over hun houding ten opzichte van de samenwerking met de FBC en met de erkende bemiddelaars. Ook de wisselwerking tussen de FBC en de erkende bemiddelaars kwam aan bod, met speciale aandacht voor de website van de FBC, volgens de respondenten een belangrijk element

voor het bevorderen van een moderne, goede werking van de Commissie. De onderzoekers evalueerden ook in welke mate verschillende actoren informatie verstrekken rond bemiddeling en zo hun wettelijke bevoegdheden en plichten volbrengen. Zo blijkt de mate van informatieverstrekking voor advocaten sterk afhankelijk te zijn van verschillende factoren, zoals hun inschatting of

bemiddeling bevorderlijk is voor de zaak en de relatie tussen de betrokken partijen. De bevorderingsplicht, van toepassing op de magistraten, werd door de meerderheid van de respondent-magistraten zo goed mogelijk vervuld, maar ongeveer de helft van hen gaf wel aan dat het hun werklast verhoogt.

Uit de verschillende onderdelen van de bevraging konden de onderzoekers enkele noden uit de sector identificeren en beleidsaanbevelingen formuleren. Zo is er veel nood aan informatieverspreiding en -uitwisseling, financiering in de vorm van rechtsbijstand, kwalitatieve opleidingen voor (aspirant-)bemiddelaars en een duidelijke lijst van erkende bemiddelaars, als drijfveer voor een performant bemiddelingslandschap. De FBC, de professionele doorverwijzers en de erkende bemiddelaars hebben allemaal een rol te spelen in het vervullen van die noden. Zoals de onderzoekers concluderen: “Bruggen bouwen tussen de Federale Bemiddelingscommissie, professionele doorverwijzers en erkende bemiddelaars kan niet alleen de kwaliteit van het bemiddelingslandschap naar een hoger niveau tillen, maar tegelijk voor de burger de weg openen naar meer bemiddeling en minnelijke conflictoplossing.” (p. 72)

Universiteit Antwerpen & Conflicool

Dilyara Nigmatullina en Stefan Rutten beschrijven in het tweede deel van het boek de resultaten van hun onderzoek 'Geschillenbeslechtsbarometer België: Houdingen en ervaringen van burgers met de afhandeling van conflicten'. Dit 'legal needs'-onderzoek had de vorm van een empirisch, kwantitatief onderzoek met een steekproef van 2005 Belgen via het panel van het Britse marktonderzoeksbureau YouGov.

De vragenlijst die de deelnemers ontvingen, peilde onder meer naar hun kennis over en houding tegenover de verschillende wijzen van conflict-

Enkele beleidsaanbevelingen uit het VUB-onderzoek

De **FBC** moet het publiek informeren:

- met een goed functionerende website
- met een performante lijst van erkende bemiddelaars
- op basis van de noden van het doelpubliek

Aandacht voor de noden van derden-bemiddelaars in de besluitvorming, aandacht voor het gedragsrecht en onderzoek zijn bovendien van essentieel belang.

Binnen de **advocatuur** is een professionele mentaliteitswijziging nodig rond *appropriate dispute resolution*. Binnen de **magistratuur** moet de rechter optreden als poortwachter naar minnelijke conflictoplossing. Dat kan aan de hand van een professionele 'schikkingskamer'.

De **erkende bemiddelaar** moet zich positioneren als een van de waardevolle actoren van justitie.

afhandeling. Daarbij werd hen bijvoorbeeld gevraagd naar hun vertrouwdheid met het concept 'bemiddeling' en waarom ze er wel of niet voor zouden kiezen. De enquête zocht ook naar concrete ervaringen bij conflictafhandeling en peilde daarbij bijvoorbeeld naar de informatiekkanalen en de conflictafhandelingsmechanismen die de deelnemer gebruikte om het conflict op te lossen.

De resultaten toonden dat 28% van de bevolking informatie zoekt op het web wanneer ze betrokken raken bij een conflict. Ruim 27% roept de expertise van een advocaat in. Vooral de kostprijs (voor bijna 67% van de respondenten) vormt een doorslaggevende factor bij het kiezen van een conflictafhandelingsmethode. 55% van de respondenten duidde dan ook 'geld besparen' aan als een motief om voor bemiddeling te kiezen. Of de respondenten het concept 'bemiddeling' überhaupt kenden, werd bevraagd door hen de juiste definitie te laten kiezen uit enkele mogelijkheden. 58% wist goed in te schatten wat bemiddeling inhoudt. De belangrijkste reden om niet voor bemiddeling te kiezen, bleek voor 66% van de respondenten het feit dat de andere partij bereid moet zijn om mee te werken. In het geval van de concrete ervaringen, zocht 45% informatie op het internet om hun conflict op te lossen. Als ze iemand om advies vroegen, dan namen vooral advocaten en de familie en vrienden van de respondent de rol van adviseur op.

De onderzoekers concludeerden dat, hoewel veel mensen al vertrouwd zijn met het concept 'bemiddeling', er toch nog veel misvattingen zijn over de toepassingen ervan. Ook hier blijft informatieverbreiding, in het bijzonder via het internet, van groot belang. Het onderzoek bood daardoor stof tot nadenken voor de FBC om aan de slag te gaan met haar internetaanwezigheid.

**Klein bericht,
grote waarde**

Partnerschap in de kijker

Consumentenombudsdienst

De FBC streeft ernaar ambassadeur te zijn voor bemiddeling. Naast een coördinerende rol voor de erkende bemiddelaars, willen we echter ook de weg wijzen naar andere vormen van bemiddelend werken, zoals het bijvoorbeeld gebeurt bij diverse ombudsdiensten. Om op een duidelijke manier de weg te wijzen naar alle verschillende vormen van bemiddelend werken, slaan we graag de handen in elkaar met die ombudsdiensten. Zo was FBC-diensthoofd Barbara Gayse in oktober al te gast op de jaarlijkse conferentie van de Consumentenombudsdienst in Brussel om er te spreken over de veelheid aan ADR-methoden in het Belgische Gerechtelijk Wetboek. Ruim honderd personen maakten er kennis met de FBC en de rol van de erkende bemiddelaar. De uiteindelijke doelstelling is dat elke persoon met een conflict aan de hand van een handige overzichtstabel kan achterhalen welke dienst en vorm van conflictoplossing het best aansluit bij hun conflict.

Blijven inzetten op netwerking en partnerschappen

In 2024 was de FBC te gast op vele evenementen. Naast de evenementen die al vermeld staan in dit rapport, vierden we zo bijvoorbeeld in januari mee het dertigjarig bestaan van bMediation en mochten we ook de 25ste verjaardag van Trialogue bijwonen. In 2025 en daarna willen we blijven deelnemen aan netwerkevents om het veld te leren kennen en onze inzichten rond bemiddeling te delen.

25 jaar Trialogue

30 jaar bMediation

Salon van de mede-eigendom

Eigenaarsbond

Blijven inzetten op cijfermateriaal: Bemiddelingsbarometer

In februari 2025 kwam de grote bemiddelingsbarometer terug: bijna duizend erkende bemiddelaars deelden hun inzichten. De resultaten van de barometer worden voorgesteld tijdens de Mediation Week 2025.

Bemiddelingsbarometer 2021
Baromètre 2021 de la médiation

Mediation Week 11-13 FEBRUARI 2025

Logo of the Flemish Bar Association (FBC)

Achter de schermen staat het team van het secretariaat ook steeds paraat om de zaken in goede banen te leiden. Het huidige team bouwt voort op het werk van haar toegewijde voorgangers.

Bedankt **Sven, Etienne, Jean-Louis, Petra T., Celine, Ines, Petra H., Belinda** en alle stagiair(e)s en jobstudenten die ons kantoor verwarmd hebben met hun enthousiasme!

Achter de schermen

Impact ontstaat door samenwerking en het bouwen van een sterk netwerk. Ze mag dan wel enigszins een cliché zijn, maar de eeuwenoude uitdrukking 'dweren op de schouders van reuzen' is ook hier van toepassing: de FBC heeft heel wat verwezenlijkt in de voorbije twintig jaar. Niet alleen dankzij de inzet van de Commissieleden en dankzij de talloze partnerschappen die ons helpen om verder te kijken en te reiken. Ook de goede begeleiding van een hele reeks voorzitters was, is en blijft noodzakelijk. Daarom neemt de FBC hier graag de ruimte om die personen te bedanken voor hun waardevolle bijdrage aan de Commissie en het ruimere bemiddelingslandschap.

Een woordje van dank

Bedankt,
Bertrand Asscherickx,
Guy De Reytere,
Vincent Lesseliers,
Bernard Castelain,
Joris Lagrou,
Bruno le Maire,
Theo De Beir,
Marc De Decker,
Laurent Drousie en
Peter Coene.

Bertrand Asscherickx

Guy De Reytere

Vincent Lesseliers

Bernard Castelain

Joris Lagrou

Bruno le Maire

Theo De Beir

Marc De Decker

Laurent Drousie

Peter Coene

Uw bemiddelingsverhaal

In dit verslag las u het verhaal van de FBC, anno 2024. De FBC, dat is het team. Dat zijn de leden en de verschillende permanente en bijzondere commissies. Maar dat bent u ook, de erkende bemiddelaar. We horen daarom ook graag uw verhaal.

Wat drijft u om het beroep van erkend bemiddelaar uit te oefenen? Wat vindt u het mooiste aan bemiddeling? Wat vindt u het minst fijne aspect aan het beroep van erkend bemiddelaar? Heeft u een bijzondere casus die u graag deelt met uw collega-bemiddelaars? We komen graag meer te weten!

Onze mailbox staat altijd open voor uw verhaal.

✉ communication.cfm-fbc@just.fgov.be

Activiteitenverslag

Federale Bemiddelingscommissie

Federale
Bemiddelings
Commissie

ww.fbc-cfm.be

secr.bemiddelingscommissie@just.fgov.be

Simon Bolivarlaan 30
1000 Brussel

**Vertaling door de vertaaldienst
van de FOD Justitie**